

Debesuota, gali lyti.
Saulė teka 6:44, leidžiasi 4:27.

VOL. LXI

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Chicago, Ill. — Trečiadienis, lapkričio-November 20 d., 1974 m.

Kaina 15c

274

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYmarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

NAUJAS TERORISTU PUOLIMAS IZRAELYJE

DEMOKRATIJA GRĮŽO Į GIMTINĘ

ATENAI. — Graikijos premjeras Constantinas Caramanlis, laimėjęs užtikrintą balsų daugumą naujame Graikijos parlamente, pasakė korespondentams, kad jis tikisi iki trečiadienio sudaryti naują vyriausybę. Caramanlio partija gavo 300 vietų parlamente 214 vietų "Be neramumų be kraujo, laisvai žmonėms pasisakius, demokratija sugrįžo į savo gimtinę", pasakė premjeras.

Vyriausybė nusprendė gruodžio 8 d. surengti referendumą, atskleidžiant gyventojų, ar jie nori, kad sugrįžtų karalius Konstantinas. Gruodžio 9 d. pirmą kartą susirinko naujai išrinktas parlamentas.

Amerikos graikai džiaugiasi Graikijos rinkimų rezultatais, nes opozicijos partijos vado Papandreu paskelbta programa buvo nukreipta prieš Ameriką, pagrįsta "Yankee go Home" sentimentais. Nors anksčiau buvo pranešta, kad filmų aktorė Melina Mercouri laimėjo Piraeus miesto darbininkų rajone atstovės vietą, paaiškėjo, kad ji pralaimėjo. Sumuštas buvo ir kitas garsus karinės diktatūros priešas — komunistas muzikas Mikis Theodorakis, kuris kandidavo į parlamentą. Komunistai parlamente turės 10 vietų, o dešinieji monarchistai — nacionaliniai demokratai — surinkę tik 1.1% balsų, parlamente atstovų visai neturės. Tuo būdu, opozicija, sudaryta iš trijų nelengvai suderinamų grupių turės tik 88 vietas prieš vyriausybės 214 vietas.

Seniausia enciklopedija

Vilniuje leidžiamas mėnesinis žurnalas "Mokslas ir Gyvenimas" 1974 m. Nr. 7 atspausdino straipsnį "Seniausia Lietuvos Enciklopedija", kur straipsnio autorius Vytautas Bogušis išvedžioja, kad pirmoji lietuvių enciklopedija buvusi Jono Protasevičiaus (bene iš Protazo vardo išvestos sulenkintos pavardės), knyga "Inventores Rerum" (trumpas aprašymas apie išradimus), 1608 metais atspausdintas Vilniuje, Jono Karcano spaudtuvėje. Straipsnio autorius sako: "Taip vadinosi vos 32 puslapio pirmoji Lietuvoje išspausdinta enciklopedija". Knygelę parašyta lenkų kalba.

Knygelės autorius esąs Jonas Protasevičius, neturintis bajoras iš Mogilinos, Punsko pavieto. Ją parašyti juo greičiausiai bus paskatinusi tuo metu labai paplitusi ir vertinama Venecijoje išleista Polidoro Vergilijaus "De inventoribus rerum" (Apie išradimus). Tas leidinys buvęs savo rūšies aneto "bestseller", nes per pirmuosius su dešimtmėčius buvusios išleisto net 26 laidos. Su ja Protasevičius bus susipažinęs. Vilniaus Universitete, kuriame, atrodo, bus studijavęs. Vilniaus Universitete dabar "iš 1532—1585 m. laidų turime net dešimtį jos egzempliorių", rašo Bogušis.

"J. Protasevičiaus enciklopedija nėra originalus darbas arba P. Vergilijaus veikalo vertimas tikrąja šia žodžio prasme. Tai sutrumpintas P. Vergilijaus knygos turinio aptasakojimas, sekimas, Autoriaus sumanymą sunkino ir pasirinktoji eiliuoto rašymo maniera. Tačiau pats tokiu pobūdžio veikalo parašymas ir jo išspausdinimas yra reikšmingas faktas, kuris rodo, kad XVIII a. pradžioje švietimas ir

IS VISO PASAULIO

★ SAIGONAS. — P. Vietnamo asamblėja priėmė įstatymą, kuris palengvins politinių partijų įsteigimą. Debatų metu vienas atstovas pradėjo šaudyti į lubas, kai opozicijos politikai ėmė mėti į jį pelenines.

BELFASTAS. — Šiaurinėje Airijoje iš automobilio paleisti kulkosvaizdžio šūviai nužudė vieną vyrą — protestantą ir sužiedė 13 metų vaiką ir moterį. Š. Airijoje nuo 1969 m. žuvo jau 1969 asmenys.

WASHINGTONAS. — Ginkluotas vyras įsibrovė į Filipinų ambasadą Washingtone ir laiko ambasadorių Eduardo Romualdez įkaitu. Policija apsupo pastatą. Ambasadorius yra Filipinų prezidento žmonos Imeldos Marcos dėdė.

AMMANAS. — Senatorius Edward Kennedy, aplankęs Izraelį ir Jordaną, atvyko į Egiptą. Jordane jis pagyrė karalių Husseiną kaip politinės išminties vyrą ir pažadėjo Jordanui Amerikos paramą.

JUNEAU. — Aliaskos gubernatoriaus rinkimuose, visus balsus dar kartą perskaičiavus, laimėtoju tapo respublikonas Jay Hammond, kuris nugalėjo ligšiolinį demokratą gubernatorių tik 487 balsų skirtumu.

BONA. — Kai V. Vokietijos kancelerio Brandto įstaigoje buvo išaiškintas komunistų šnipas Guenter Guillaume, buvo sudaryta teisininkų komisija šį reikalą ištirti. Paskelbtame komisijos raporte kancleris išteisinamas, tačiau kritikuojamas jo štabo direktorius Horst Ehme ir patariama reformuoti saugumo įstaigų darbą.

CAMBRIDGE. — Massachusetts Technologijos institutas skelbia, kad prieš 5 metus astronautų Charles Conrad ir Alan Bean mėnulyje palikta automatinė, mokslinė stotis dar tebeveikia, nors ji turėjo sustoti po dviejų metų. Mokslininkai nustebę, kad stotis tebeįsijungia informacijai apie mėnulio drebejimus, temperatūros kitimą ir meteorų kritimą.

BONA. — Sen. James Buckley, grįždamas iš Maskvos, sustojo V. Vokietijoje ir iškėlė vokiečių vyriausybei sąrašą 6,000 vokiečių šeimų, kurios nori iš Sovietų Sąjungos emigruoti į V. Vokietiją. Šeimos apima apie 25,000 vokiečių. Apie 30 vokiečių, kurie sudarė šį sąrašą, buvo pasodinti į kalėjimą. Sąrašą senatorius gavo iš sovietų disidentų.

WASHINGTONAS. — Amerikos katalikų vyskupo konferencijoje, jos pirmininkas kardinolas John Crol pasakė optimistinę kalbą, teigdamas, kad katalikų bažnyčia yra ne tik gyva ir energinga, bet ji pereis visus sunkumus ir atgims iš naujo.

Mokslas jau buvo pasiekęs gana aukštą lygį, kadangi prireiktų net universalus "visų išradimų ir išradėjų" žinyno". (E)

KUDIRKŲ ŠEIMA CHICAGOJE

Simas Kudirkas su šeima O'Hare aerodrome. Iš kairės į dešinę matome Kudirkų dukrą Lolitą, ponį Eugeniją Kudirkienę, Simą Kudirką, ir Marijoną Šulskienę, Kudirkos motiną. Naujųjų nuotrauka

PREZIDENTAS FORDAS PAKVIETĖ JAPONŲ IMPERATORIŲ Į AMERIKĄ

TOKIJŲ. — Prezidentas Fordas, priimtas Japonijos imperatoriaus Akasaka rūmų kieme, apžiūrėjo garbės sargybą, pasisveikino su šimtais užsienio diplomatų ir aplankė imperatorių Hirohito jo pilyje. Imperatoriaus padovanoto prezidentui savo ir savo žmonos portretus, o prezidentas — savo nuotrauką ir stiklo statulą. Prezidentas pakvietė imperatorių atvykti ateinančiais metais į Ameriką.

Atlikęs ceremonijas, prezidentas Fordas pradėjo pasitarimus su japonų premjeru Tanaka. Amerika pažadėjo toliau parduoti Japonijai sojos pupelės, kviečius ir pašarinius javus. Amerika ateityje vengs tokių politinių staigmenų, kaip prezidento Nixono kelionė į Kiniją, nepasitarus su japonais. Buvo aptarti ir naftos reikalai bei Amerikos branduolinių ginklų Japonijos uostuose klausimai.

Sekretorius Kissingeris šia proga susitiko su japonų politikais, kurie gali užimti premjero Tanakos vietą, nes jis nestipriai vyriausybėje laikosi ir dar šiais metais gali būti pakeistas kitu premjeru.

Nuosaki japonų spauda pabrėžia, kad nors Amerikos-Japonitės ryšiai prasidėjo 1854 metais, joks Amerikos prezidentas iki šiol Japonijoje nesilankė. Prezidentas Fordas laikomas "paprastu ir atviru". Japonijos 20 skautų gavo pasimatymą su Fordu ir padovanavo jam skauto kaklaraštį ir Aukso Fano Ordiną. — aukščiausia japonų skautų žymenį. Japonams skautams daro įspūdį, kad pats prezidentas buvo skautas ir pasiekė aukštą laipsnį.

Dar neaišku, kaip bus su imperatoriaus Hirohito kelione į Ameriką. Jis yra pareiškęs norą aplankyti Ameriką, tačiau konstitucijoje pasakyta, kad jokia Japonijos politinė partija negali naudoti imperatoriaus savo politiniams tikslams. Kai tik valdantieji partija užsimeina apie jo kelionę, kitos partijos ima reikšti protestus. Imperatoriui turėjo atšaukti numatytą 1973 metų kelionę, kai opozicija ėmė triukšmauti.

Prezidento Fordo apsaugai japonų vyriausybė sumobilizavo 160,000 policininkų. Japonijos pralaimėjimas prieš Ameriką paskutiniame kare dar pykina

Naujos juostelės patvirtina kaltę

WASHINGTONAS. — Watergate teisme buvo atidengtos keturios įreikduotos Baltųjų Rūmų pasikalbėjimų juostelės, kurių anksčiau niekas negirdėjo. Iš jų paaiškėjo, kad buvęs prezidentas Nixonas daug anksčiau žinojo apie įsilaužimą į Watergate įstaigą, kad jis svarstė su patarėjais pasigailėjimo aktą įsilaužimo dalyviui Huntui.

Nixonas sužinojo apie bandymus nuslėpti Watergate įvykius ne iš Dean, kaip anksčiau buvo tvirtinama, bet iš Colsono. Vykdamosios valdžios privilegijos motyvas buvo naudojamas ne tiek dėl paties principo, kiek bandant ta privilegiją nuslėpti kai kuriuos įvykius ar pasikalbėjimus.

Naujosios juostelės pakenkia Watergate teismo kaltinamiesiems: Haldemanui, Mitchellui ir Erlichmanui.

Irano šachas lankosi Maskvoje

MASKVA. — Irano šachas lankosi Maskvoje, kur aptaria bendrus ekonominius projektus su komunistų partijos vadu Brežnevu ir premjeru Kosyginu. Abi šalys susitarė išnaudoti Irano šaltinių dujas, prie kurių vamzdžių linijos darbų dalyvauti kviečiama ir V. Vokietija.

Brežnevas visą savaitę nebuvo pasirodęs viešai, nes susitikimo vizituojančia Sri Lankos premjere Bandaranaike ir su JAV sen. Walter Mondale.

VĒLIAUSIOS ŽINIOS

♦ Sen. Buckley iš New Yorko, apsilankęs Maskvoje, pasakė Londone, kad jis nepasitiki Sovietų Sąjungos pažadais laikytis ginklų kontrolės susitarimų. Tass agentūra paskelbė, "kad sen. Buckley — aiškus detantės priešas.

♦ Ginkluotas vyras, kuris laikė įkaitu Filipinų ambasadorių Washingtono, po 10 valandų pasidavė policijai, kai jam Filipinų prezidentas pažadėjo išleisti į Ameriką jo 15 metų sūnų. FBI visvien suėmė Napoleon Lochoo, grasinujį ambasadoriui ginklu.

♦ Jungtinės Tautos sekretorius Waldheimas prašė Vidurinių Rytų valstybių nesigriebti ginklo, bet derybomis išspręsti savo nesutarimus. Laikama, kad už teroristų puolimą Izraelyje, šis atlygins tuo pačiu kuriai nors arabų valstybei.

♦ Japonijos premjeras Tanaka pažadėjo ateinančių metų pavasarį atvykti į Ameriką.

♦ Čikagoje iš kalėjimo keturių dienų atostogų išleistas kalnys nužudė savo žmoną, subaždamas ją peiliu.

♦ Anglikas neskubėjimas užbaigti nuostolingą streiką jau sukėlė spaudos pasisakymus. Chicago Daily News vadina streiką "nepriimtiniu", nurodydamas, kad darbininkai laimėjo virš 40% pakėlimų ir vis tiek grasina šalies ekonomikos sugriovimu.

TEL AVIVAS. — Buvęs Žydų Gynbos Lygos vadas rabinas Meir Kahane teisme buvo lygtinai nubaustas 2 metais kalėjimo už ginklų slaptą šmugelį į Izraelį.

CHARLESTONAS. — Anglikasijų unijų rajonų vadai pranašauja, kad streikas nesibaigs per dvi savaites, kaip tikėtasi, nes daug unijos skyrių nepatenkinti nauja darbo sutartimi ir žada jos neratifikuoti.

DETROITAS. — Chryslerio automobilų bendrovė paskelbė, kad teks sumažinti naujų automobilių gamybą 50,000 vienetų. Teks uždaryti kai kuriuos fabrikus ir atleisti apie 25,300 darbininkų.

ZUVO ASTUONI ŽMONES, 26 SUŽEISTI

BETH SHEAN. — Keturi arabai teroristai puolė Izraelyje trijų aukštų pastatą, kuriame gyveno 75 asmenys. Arabai laikė namą okupavę tris valandas. Per tą laiką nužudyti trys izraelitai ir 23 sužeisti. Anksti rytą atvykęs Izraelio kariuomenės dalinys pareikalavo arabų pasiduoti, tiems nesutikusi, puolė pastatą ir visus keturis arabus nušovė. Per šį susišaudymą susirinko šimtai miesto gyventojų. Jie supuolė į namą, beveik suplėšė arabų lavonus dalimis. Lauke buvo sukurtas laužas, kuriame arabai buvo sudeginti. Policijai pavyko išgelbėti tik vieną lavoną. Vienas arabas sudegintas be galvos.

Maskvos laivai Sirijos uoste

DAMASKAS. — Sirijos spauda paskelbė, kad šiandien į Sirijos uostą Latakiją atplaukia sovietų karo laivų flotila, susidedanti iš raketų kreiserio, naikintuvo ir povandeninio laivo. Praeityje sovietų karo laivai aplankydavo Latakiją ar Tartus uostus Viduržemio jūroje, tačiau pirmą kartą apie tokį vizitą skelbiama iš anksto. Sovietų laivams vadovausias vice-admirolas Nikolai Chovrin, Juodosios jūros laivyno viršininkas.

Šis vizitas laikomas svarbiu reiškinio, turint galvoje įtempią Golan aukštumose. Izraelio premjeras Rabinas pasakė penktadienį, kad Latakia uoste apie 20 sovietų laivų iškrauna karinę medžiagą Sirijai. Ši mėnesį pasibaigia Jungtinių Tautų stebėtojų, 1,200 vyrų, mandatą pasilikti Golane tarp sirų ir izraelitų kariuomenių. Sirija dar nepranešė Jungtinių Tautų sekretoriui ar ji sutiks su tų kariuomenių pasilikimu.

Solženicinas apie partijos dogmas

NE YORKAS. — Rusų rašytojas Solženicinas Time žurnale paskelbtuose pareiškimuose, kurie bus išspausdinti atskira knyga, sako, kad sovietų intelektualų gyvenimas taip rašytojus ir artistus suniekina, kad jie kalbėdami tarp savęs pajaukia partijos dogmas, tačiau viešai jas kartoją, jei iš jų pareikalaujama. Žodžio laisvės varžymai Sovietų Sąjungoje padaro iš piliečių dvasios paliegėlius, sako Solženicinas, ir jie praranda sugėbimą galvoti.

Maskvos inteligentai, rašo Solženicinas, mato partijos melo tuštumą ir purvinumą, bet jie ciniškai piktai protestais, retorikai kartoją tuos melus, pagrazindami juos savo iškalbingumu ir stiliumi. Visi sovietų piliečiai moka priverstinus ideologinių melų moralinius mokesčius, darbininkų moraliniai mokesčiai yra mažesni, intelektualų didesni. Laisvo žodžio sugrįžimas po dešimtmečių suvaržymų bus sunkus ir lėtas procesas, nes padarytos opinijos mus padarė dvaisiais paliegėliais ir paliko nesužalotus tik nedaugelį protų, teigia rašytojas Solženicinas.

MASKVA. — Šachmatų kandidatų į pasaulio čempionus 23-ji partija tarp Karpovo ir Korėnojus baigėsi lygiomis po 29 ėjimų. Korėnojus paskutinį kartą lošė baltais. Trečiadienį prasidės paskutinė partija. Karpovas ligšiol laimėjo 3, Korėnojus — 2. Jei paskutinę partiją laimėtų Korėnojus, mačo laimėtojas būtų parinktas burtų keliu.

Thomas Keane gavo 5 metus

CHICAGO. — Aldermanas Thomas Keane, po mero Richard Daley galingiausias demokratų partijos veikėjas, federalinio teismo buvo nubaustas 5 metais kalėjimo ir 27,000 dol. bauda. Teisėjas Bernard Decker pasakė, kad Keane parodyta silpnybė buvo — gobšumas.

Meras Daley pareiškė spaudai, kad nuteisimas buvęs nelaimingas atsitikimas geram jo draugui ir geram veikėjui.

SAN CLEMENTE. — Buvęs prezidentas Nixonas savo pajūrio viloje guli lovoje ir yra dar gan silpnas.

TREČIADIENIS, lapkričio 27 d., 8 val. vakaro
Anatolijus Kairio MANO SENELIS, rež. D. Lapinskas

KETVIRTADIENIS, lapkričio 28 d., 5 val. popiet
Kartojama trečiadienio programa (3 v. futūreska)

PENKTADIENIS, lapkričio 29 d., 8 val. vakaro
Vince Kodirko VIRŠININKAI, rež. A. Cieminis
Vincui pritaikė Jurgis Jankus (6 pav. satyra)

SEŠTADIENIS, lapkričio 30 d., 8 val. vakaro (3 v. komedija)
V. Alanto ŠIAPUS UZDANGOS, rež. E. Dauguvietytė - Kudabienė

SEKMADIENIS, gruodžio 1 d., 2 val. popiet (3 v. drama)
Jurgio Gilaudo NAKTIS, rež. D. Macklalienė

SEKMADIENIS, gruodžio 1 d., 6 val. vakaro
Žymenų įteikimo vakaras, praveda Emilija Pakštaitė

TREČIAS JAVIRKANADOS
TEATRO FESTIVALIS
1974 m. lapkričio 27, 28, 29, 30 ir gruodžio 1 dienomis
DALYVAUJA: Chicago, Hamiltono, Los Angeles ir
Rochesterio draminiai sambūriai.
JAUNIMO CENTRAS, 5620 SO. CLAREMONT AVE.

BILETAI | VADINIMUS po \$4.00, \$3.00 ir \$2.00 gaunami Marginiuose, Vasnių prekybos ir vadinimų dienomis prie įėjimo. Prašome įsigyti iš anksto, nes visas eiles numeruotos.

KVIETIMAI | ŽYMENŲ BANKETA, \$5.00 asmeniui gaunami tose pačiose vietose ir pas platintojus. Programoje: Režisierių ir aktorijų pagerbimas, Žymenų įteikimas, Balio Pakšto variacijos, L. Alensko elektronika, festivalinės vaitės, žemaitiškas baras ir kt.

Paremkite Teatro Festivalį atsilankymu arba aukomis. Prašome siųsti šiuo adresu: III Teatro Festivalis, 8457 S. Pulaski Rd., Chicago, Ill. 60652.

RENĖJAS — JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

1974 m. lapkričio 30 dieną
8 val. vak.
Marijos Aukšt. Mokyklos
Auditorijoje
(Californijos ir 67 gatvės
kampas)

Balfo 30-ties Metų Sukakčiai Paminėti
KONCERTAS
Dainuoja solistas V. VERIKAITIS ir jo vadovaujamas Hamiltono mergaičių choras AIDAS.
Po koncerto Pakšto salėje susipažinimo vakarienė ir šokiai.

Kvietimai į koncertą ir vakarienę gaunami Marginiuose ir prie įėjimo

KARALIAUČIAUS UNIVERSITETO SUKAKTIS (1544 - 1974)

(Tęsinys)

Praslinkus geram šimtmečiui, suradę atramą Prūsijos Lietuvoje, prabilo į lietuvių tautą Aušra ir Varpas. Geriau įsigilinę į jų rašinius, mes ten rasime veik visą, anksčiau Karaliaučiaus u-tė gimusias ir subrandintas mintis ir idėjas, kurios tik po šimtmečio pasiekė lietuvių tautą.

Hercogas Albrechtas, steigdamas savo vardu universitetą, turėjo ne vien religinius ar kultūrinius siekius, bet toli siekiančius politinius tikslus. Jis galvojo per reformaciją apjungti visas baltų tautas, tame skaičiuje D. L. K., kad sudarius galingą protestantišką valstybę. Tam tikslui jis ypatingai rėmė reformacijos skelbimą paruošimą lietuvių tautai.

Beveik tuo pačiu laiku kung. M. Radvila Juodasis taip pat siekė per reformaciją Lietu-

vos nepriklausomybės ir latvių bei prūsų žemių jungimą į D. L. K. sąstatą. Radvila bijojo, kad Albrechtas, po liuteroniškos reformacijos priedanga, gali įgyvendinti vokiečių imperialistinius tikslus, kurių neįstengė pasiekti kryžiuočiai. Todėl kung. Radvila, kaip faktinis D. L. K. vadovas, sąmoningai atsisuko nuo liuteroniškos reformacijos ir pasuko kalvinistinės reformacijos kryptimi. Taip lietuvių tautos erdvėje susidarė dvi priešingos reformacinės kryptys, kurios atstovavo priešingiems politiniams tikslams. Reformacijos jėgų skaldymas aiškiai prisidėjo prie Lietuvos reformacijos pralaimėjimo.

Nepasisekus hercogui Albrechtui įgyvendinti savo planą, jis pasuko į protestantišką Brandenburgiją, su kuria jo įpėdiniai pasisekė susijungti

ir sudaryti nepriklausomą Prūsijos karalystę. 1701 m. įkurta Prūsijos karalystė buvo pamerkta popiežiaus ir Šv. Romos imperatoriaus, kas turėjo didelę įtaką į tolimesnį lietuvių tautos likimą. I. Skrupskelis šią neįprastą padėtį taip nusakė: "Iš ginčo tarp katalikiškosios, su Roma susijusios Vokietijos ir protestantiškųjų Prūsų, išaugo nauja pažūra į Vokiečių riterių ordiną ir jo veiklą. Buvo svarbu susieti Prūsų karalystės istoriją bei tarpininkai su senaisiais prūsais ir protestantiškąjį prūsų kaip pirmutinį ir vienintelį kultūrinį faktorių. Tokiu būdu seniesiems prūsams buvo priskiriamos ir tikrosios teisės į šį kraštą. Ordino veikla griežtai neigiamai, kaip buvusi kaizerio ir katalikybės tarnyboje. Įsigalėjo stiprus pasipiktinimas ordino ponų elgesiu, kurie buvo įsipareigoję atverti į krikščionybę pagoniškus prūsus, tačiau iš tikrųjų jėga užkariavo kraštą, žudė ir vergė pirmųjų gyventojus" (t. p. 4).

Tokiais teisiniais ir istoriniais pažūras dėstė Karaliaučiaus u-tė J. H. Olius. Teodoras Warthas, D. Dunkeris ir kiti. Tokiu būdu reformacijos kova prieš Romos imperatorių ir popiežių buvo vaizduojama kaip pagoniško prūsų kovų tęsinys prieš kryžiuočių ordiną. Iš čia susidarė didelis palankumas išlikusiems prūsų palikuonims — Rytprūsijų lietuviams, kurių gyvenamos vietos nuo 1618 m. buvo pavadintos Preussische Litauen, su centru Gumbinėje.

Savo keliu šis politinis momentas sukėlė Karaliaučiaus u-tė didelį susidomėjimą senprūsų istorija ir jų kultūrinio palikimu. Iš to laiko turime visą eilę mokslininkų pasveikusių savo studijas senprūsų tyrimui. Taip senprūsų kovos dvasia prieš kryžiuočius sutapo, savo istorine prasme, su protestantiškos Prūsijos karalystės vedama kova prieš imperatorių ir popiežių, kuri vėliau buvo išplėsta į visą protestantišką vokiečių provinciją.

Prūsijos karalystės valdovai, kaip ir Karaliaučiaus u-tė profseoriai ir auklėtiniai, nepasitenkino vien senovės prūsų istorijos, kultūros ir kalbos tyrinėjimu, bet dėjo pastangas lietuvių kultūrą atgaivinti ir ją toliau puoselėti. Lietuvių kalba turi tarnauti ne vien Dievo žodžio supratimui, bet apimti krašto gyventojų švietimui ir jų gerbūvio kėlimui. Jau Friedrichas I. tapęs pirmuoju Prūsijos karalystės karaliumi, susirūpino savo valdomo krašto ateitimi. Jis pageidavo, kad: "Prūsai, pakilę į karalystės garbę ir vertingumą, taip elgtųsi, kad šviestų pavyzdžiu visom kitom provincijom" (t. p. 9).

Ig. Skrupskelis taip apibūdino galutinio tokios politikos rezultatus: "Karalius taip pat rūpinosi pažanga. Jis paleng-

vinio baudžios nuostatus, nors ir pradžioje išskirdamas lietuviškus valstius. Jis taip pat žiūrėjo, kad su valstiečiais būtų elgiamasi, nepažeidžiant bendrai žmoniškos vertės, ir patvarkė, kad ir lietuvių nebūtų šiuo atžvilgiu skriaudžiami. Čia prasidėjo pastangos kelti lietuvių iš jų dvasinio skurdo" (t. p. 11).

Ta miksliui prie Karaliaučiaus u-tė 1723 m. tapo įkurta lietuvių seminara, kurio vadovu buvo paskirtas Lysius. Panašus lietuvių seminara 1727 m. buvo įsteigtas prie Hales u-tė. Kadangi lietuvių tautai sudarė veik vieni būdai, tai iš jų tarpo buvo sunku atrinkti reikiamą skaičių kandidatų. Trūkstant vietos noriai užpildė suvokietėję prūsai ar vietos vokiečiai. Tai paaiškina, kodėl tiek daug vokiečių patarnavo lietuviškos parapijos ir lietuviškos mokykloms bei paliko gilius pėdsakus bekuriant lietuvišką rėtiją, kaip Kleinas or Ostermeyer. Per lietuvių seminarijas perėjo visi žymiausi Prūsų Lietuvos rašytojai ir veikėjai, pradedant K. Donelaičiu ir baigiant L. Rėza, Fr. Kuršaičiu bei kitais.

Dėka lietuvių seminarijų XVIII am. lietuvių parapijų skaičius pakilo iki 95, o mokyklų iki 340 su dėstomąja lietuvių kalba. Taip pat smarkiai pakilo sekmadieninių mokyklų lygis. Kokie buvo rezultatai? Čia Ig. Skrupskelis cituoja J. P. Sussmilch pasiskųmą tuo reikalu: "Senasis užsispyręs lietuvis per švietimą pasidarė visai kitoks žmogus civilizuotoje visuomenėje. Jis pripažįsta ir atlieka savo pareigas vyriausybei, puiki mokyklose išlavinta jaunoji karta. Kaip gražiai apsimokėjo čia idėtos lėšos". (t. p. 18).

Tokiu būdu išsklaidyta nuo seniau susidariusi nuomonė, kad lietuvis yra menkavertis ir negalys pakilti virš savo primityvumo.

Šiame bendrame krašto kultūrinio fone matome, kad visa lietuviška kultūra, kuri išliko ir subrendo Prūsų Lietuvoje, buvo tiesioginio ir netiesioginio reformacijos poveikio rezultatas. Karaliaučiaus u-tui atiteko svarbiausia rolė platinti ir ugdyti reformacijos dvasioje naują mokslo ir idėjų, kurios per auklėtinis sklido po visą kraštą ir pasiekė net tolimiausius lietuvių tautos užkampius.

Prūsų valstybei įsivėlus į visą eilę karų, pradėjo silpnėti jos dvasinis pajėgumas. Kaip tik tuo metu į Prūsiją ateina naujos idėjos, kurios iš vidaus emė pakirsti reformacijos įtaką. Jau XVII am. galė emė reikštis t. v. pietistinis sąjūdis, kuris pradžioje labai pagyveno evangelikų gyvenimą. Protestantizmas yra paremtas Dievo žodžio supratimu, todėl sunkiai buvo prieinamas valstiečiams, neturintiems jokio mokyklinio išsilavinimo.

Mažvydas, Bretkūnas ir net Donelaitis su pasipiktinimu rašė ir kalbėjo, kad būriai vengia pamaldų, neprisiako Dievo prisakymų ir yra paskendę pagoniškuose prietaruose.

Pietistai skelbė, kad žmogus gali pažinti Dievą ne vien protu, bet ir širdimi. Pietistai rado, kad liaudies pasakose, padavimuose ir dainose yra išsakyta tautos mintis ir dvasia. Pirminis žmogus: savo mintis ir išgyvenimus reiškia jausmais, todėl ir norint jam idiegti Dievo skelbtas tiesas, reikia jas išreikšti jam suprantama jausmų kalba. Tuo pagrindu pietistai emė kurti evangelikų giesmes, kurios savo turiniu būvo krikščioniškos, bet savo forma liaudiškos.

Pietistai nepanaikino liuteronizmo ir net nekovoję prieš bažnytinę šantvarką, bet stengėsi savo įnašu užpildyti suda-

Kalakutų kainos

Skelbiama naujiena, kad kalakutieną Padėkos dienai Chicagoje šiemet numatoma pigesnę kaip pernai. Kalakuto vidutinė kaina dabar 62 svarui, o pernai tokią savaitę prieš Padėkos dieną kaštavo 88 centai svarui. Šiemet esą kalakutų užaugo rekordinis skaičius.

Nors pats kalakutas Padėkos dienai bus prieinamas ir mažų pajamų piliečiams, bet prie kalakuto reikalingi priedai pasilieką per brangūs. Pavyzdžiui, gervuogės (spanguolės) pernai buvo 39, šiemet yra 45 centai.

rytą prarają tarp mokyklų ir nemokyklų žmonių. Jie būrė valstiečius į t. v. susirinkimus, kurie giesmėmis Dievui išgiedodavo savo gyvenimo džiaugsmus, sielvartą ir skundus.

(Bus daugiau)

svarui; baltosios bulvės pabrango 18 nuošimčių ir parduodamos po 21 centą svarui; salotų galva pašoko net 70 nuošimčių — iš 29 centų iki 49 c. svarui. Gailios pieno pabrangės tik 6 nuošimčiais — pernai buvo \$1.30, dabar \$1.38. Čukrus iš 80 centų 5 svarų maišeliui pernai pašoko iki \$2.40 šiemet.

Jau parduonamos 1975 m. automobiliams plokštelės

Praneša, kad nuo ateinančio gruodžio 2 dienos bus parduonamos automobilių leidimo plokštelės (plates) daugiau kaip 1000 bankuose ir pinigų keitimo kontorose. Kurie jau turi tokias plokšteles nusipirkę, galės jas prie savo automobilių prsitvirtinti nuo gruodžio 1 dienos. Plokštelės taip pat galima pirkti trijose motorvežimio vietose: 5301 W. Lexington, 5401 N. Elston ir 9901 S. King Drive.

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuos bet kokią knygų spintą ar lentyną.

K. Bielinis, PENKTIEJI METAI, gražiai įrista, 592 psl.	\$6.00
K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai įrista, 464 psl.	\$6.00
Prof. Vaclo. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, I tomas, gražiai įristas, 431 psl.	\$7.50
Prof. Vaclo. Biržiška, SENŲJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis, 208 psl., įrista — \$3.00, minkštai viršeliais — \$2.00; II dalis, 225 psl., įrista — \$3.00, minkštai viršeliais	\$2.00
Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I tomas, 300 p.	\$2.00
Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai įrista, 416 psl.	\$5.50
Kipras Bielinis, GANA TO JUNGO, 492 psl., minkštai viršeliais	\$5.00
Juozas Liūdžiūsis, RAŠTAI, 250 psl.	\$3.00
P. Liūdžiūviene, ATSIMINIMAI APIE JUOŽA LIŪDŽIŲ, 88 psl.	\$1.00
Janina Narūnė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai 170 psl.	\$3.00
M. Gudelis, POVILAS MILLERIS, biografijos bruožai 232 puslapiai	\$3.00

NAUJIENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

POEZIJOS VEIKALAI

Poezija — kaip pavasaris, kuris pradžioje pro turpstantį sniegą liepia lazdynui išskleisti mažutį deimantų spindulį žiedų, apkauso medžių šakas žirginiais, kaip konfetėmis ir pamazų įveda į gamtos vaizdą ir garsų stebuklus. Dramatiškai besikeičiančiuose gamtos scenovaizduose svaioja juokauja ir verčia poetai, pajėgami išreikšti žodžiais jausmų ir minčių gelmes.

Naujienose yra gausūs pasirinkimas poezijos leidinių:

1. J. Augustaitytė - Vaičiūnienė, ZVAIGZDĖTOS NAKTYS. Didelio formato, 126 psl. Kaina \$1.00.
2. Jurgis Baltrušaitis, ZEMES PAKOPOS. Elegijos, giesmės, poemos. Kišeninio formato, 157 psl. Kaina \$2.00.
3. Butkų Juzė, EILERAŠČIAI IR RAŠTAI. 155 psl. \$1.50.
4. Vincas Jonikas, LYDEJAU VIŠNIA VETROJE. Eilių rinktinė, 166 psl. Kaina \$3.00.
5. Kleopas Jurgelionis, GLUDI - LIUDI. Lyrikos eilės, 105 psl. \$2.00.
6. Anatolijus Kairys, AUKSINE SEJA. Eilėraščiai, 86 psl. \$2.00.
7. Nades Rastenis, TRIJŲ ROZIŲ SVENTE. Eiliuoti pasakojimai apie 3 išvengtąs lietuviškas senovės laikais, su autoriaus iliustracijomis. \$5.00.
8. Nades Rastenis, THE FOREST OF ANYKŠČIAI, Antano Baranauko "Anykščių šilelis", vertimas, 42 psl. \$2.00.
9. Baily Rukla, UGNIES PARDAVEJAS. Eilės, 95 psl. \$1.00.
10. Steysas Santvars, ATDARI LANGAI. Rinktinė lyrika, 167 psl., \$3.00.
11. Steysas Santvars, AUKOS TAURE, 5-ji lyrikos knyga, 152 psl. \$2.50.
12. Petras Sagetas, SAULELEIDŽIO SPINDULIUOSE. Eiliuoti kūrinių 92 psl. \$1.00.
13. Petras Sagetas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilėraščiai, 112 psl. \$1.00.
14. Eugenijus Gruodis, AGUONOS IS SMELIS. Eilės, 70 psl., \$1.00.
15. Elena Tumienė, KARALIAI IR SVENTIEJI. Eilėraščiai, 80 psl. \$2.50.
16. Alfonsas Tyruolis, METU VINGIAI. Lyrikos rinktinė, 180 psl. \$2.50.
17. Jonas Valaitis, SENOVES LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai, 55 psl. \$1.00.
18. Adomas Jasas, BŪK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. \$3.00.

Norėdami įsigyti šias ar kitas knygas, prašome atsilankyti į Naujienų rastiinę arba užsakyti paštu, pridėdami čekį ar piniginių orderių.

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

Great American Dream Machine.

America is the place that is made out of dreams. And, U.S. Savings Bonds have been helping to make happy dreams come true for years. Now, Bonds mature in less than six years. That means your dreams can come true faster than ever before. You can buy shares in your particular dream by joining the Payroll Savings Plan where you work, or the Bond-a-Month plan where you bank. Before you know it, your American dream will be a reality.

Now U.S. Bonds pay 5 1/2% interest when held to maturity for 5 years, 10 months (4% the first year). Bonds are replaced if lost, stolen, or destroyed. When needed they can be cashed at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deducted or refunded.

Take stock in America.
Now Bonds mature in less than six years.

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

Mūsų SKAUTIJA

LEIDŽIA LIETUVIŲ SKAUTŲ SĄJUNGA
REDAGUOJA SKTN. BALYS VOSYLIUS

Adresas: 7120 S. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629

XI-JI METAI

NR. 41 (480)

Keli laiškai Chicago Lietuvos tautai,
mininčiam 25 metų sukaktį

NUŠVIETĖ GRAŽIAUS

PAVYZDŽIO DARBAIS

Lituanicos skautų Tuntui, Chicagoje, Ill.

Brangūs Broliai!

Jūsų šaunaus Lituanicos tunto 25 gyvavimo metų sukaktis yra didelė šventė visai Lietuvių Skautų Sąjungai.

Didžiausias mūsų organizacijos tuntas lietuvių skautiškąjį pasaulį nušvietė gražiaus pavyzdžio darbais, puikia lietuviškosios skautybės dvasia, skautiškai išauklejęs kelis tūkstančius skautų ir išugdęs gausų veiklių vadovų būrį.

Labai nuširdžiai sveikindamas mūsų didžiąją LITUANICĄ, linkiu ir toliau švytėti taurių pavyzdžių visai lietuviškajai skautijai.

Ilgiausių metų!

Budžiū

Jūs

v. s. Antanas Saulaitis,
Lietuvių Skautų Sąjungos
Tarybos Pirmininkas

1974 lapkričio 16 d.

UŽPILDYTI

25

SIDABRO LAPAI

Didžiai Gerbiame, Tuntininke,

Dėkoju už kvietimą dalyvauti Lituanicos Tunto Sidabrinį Sukaktių minėjime.

Labai apgailestauju, negalėsiu dalyvauti šei balijje, nei iškilmingoje Tunto Sveigoje.

Nuoširdžiai sveikinu Lituanicos Tuntą, užpildžiusį 25 sidabro lapus pavyzdžiais lietuviškais skautiškais darbais ir nuopelnais. Linkiu Tuntui ilgai gyvuoti ir sėkmingai, kaip iki šiol, veikti Dievui, Tėvynei ir Artimui.

Su tikra pagarba
Juzė Daužvardienė,
Lietuvos Generalinė oKnsulė
1974 lapkričio 6 d.

IR TOLIAU

AUKŠTAI NEŠTI

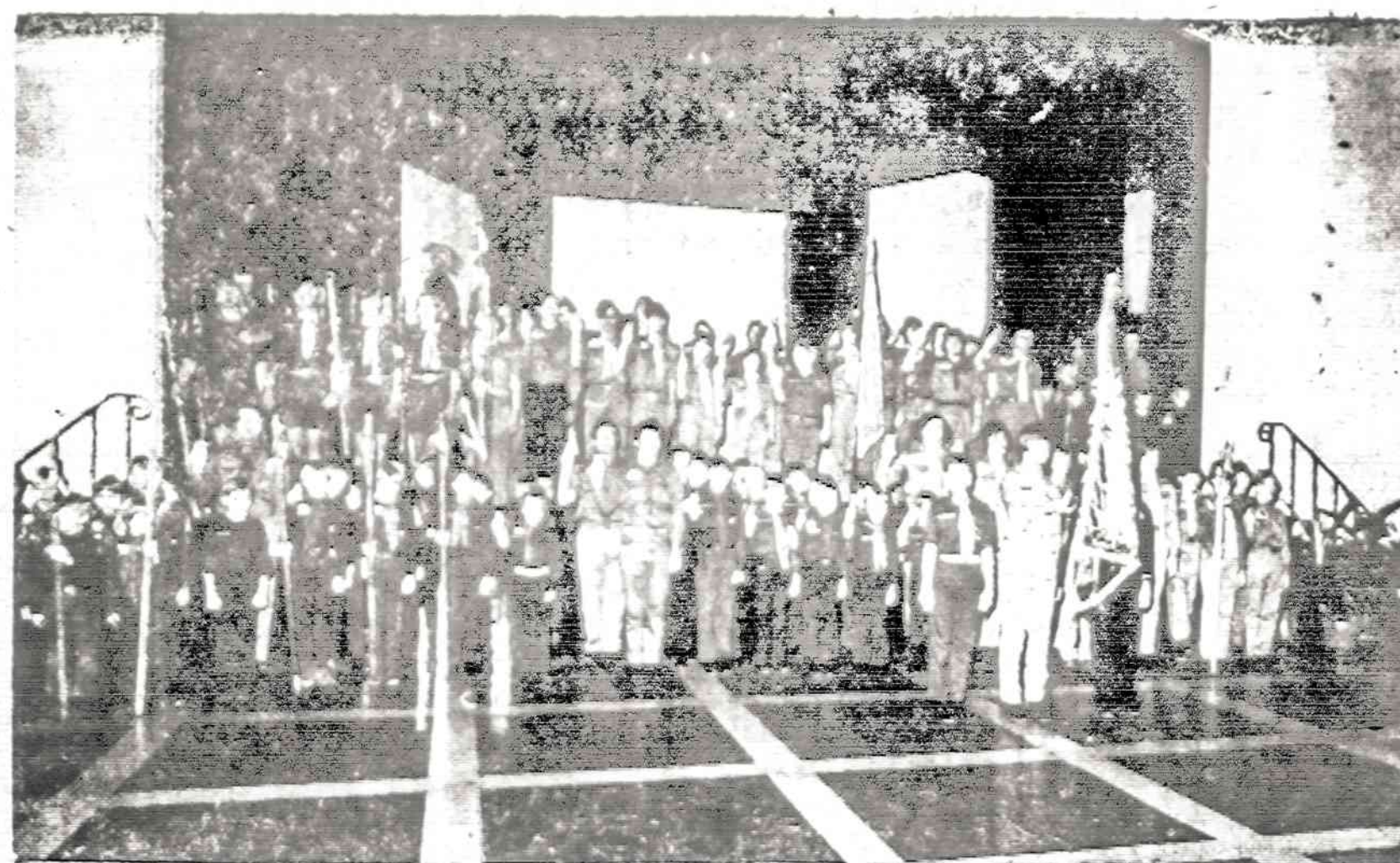
LITUANICOS VĖLIAVA

Mieli Lituanicos Tunto Broliai,

Iš tolimos Pensilvanijos valstijos kampo sveikinu jus, broliai, švenčiant šią gražią 25 metų sukaktį.

Rodos, lyg vakar, Chicagoje įsteigė Lietuvių skautų skiltis, kuri išaugo į draugovę, vietininkiją ir į šį garsų Lituanicos tuntą.

Per šiuos praėjusius 25 metus tuntas augo, tapo didžiausiu (ir mano nuomone geriausiu) lietuvių skautų tuntu pasaulyje, perleido daug brolių per savo skautiškos mokyklos eiles ir prišaugino puikių jaunų vadovų. Linkiu jums, broliai, ir toliau

CHICAGOS LITUANICOS SKAUTŲ TUNTAS
vienoje iš savo sueigų Chicago Jaunimo Centre.

Jono Maleiškos nuotr.

nešti aukštai iškelus Lituanicos tunto vėliavą, semtis skautiškuo vienam iš kito ir dirbti skautybės ir tėvynės labui!

Budėdamas

ps. Vytautas Petrauskas,
pirmosios Chicagoje "Sakalų" skilties skiltininkas ir buvęs Jūsų Tuntininkas
1974 lapkričio 3 d.

DAR ILGUS METUS

TESĖTI

SKAUTIŠKOJE TARNYBOJE

Lituanicos Tuntui
švenčiant Sidabrinį
Jubiliejų

Negalėdamas dalyvauti Jūsų šventėje, siunčiu geriausių linkėjimų visiems skautams ir jų vadams.

Džiaugiuosi Jūsų darbais, jūsų entuziazmu ir linkiu tesėti dar dar ilgus metus skautiškoje tarnyboje.

Dr. Stasys Budrys
1974 lapkričio 12 d.

SVEIKINAME

Lituanicos skautų tuntą Chicagoje, žengiantį į 26-tus veiklus metus, sveikiname, linkėdami sėkmės ugdant jaunimą lietuviškos skautybės dvasia.

LSS Vidurio Rajono vadovybė ir Chicago skautininkų Ramovė

Paskui, anot Mačernio, narsus tereadoras Mūs tunto vadu buvo Cijūnėlių senjoras. Atėjo jis į štabą, sakė: "Gan vėlybai, Bet emė plaut tuoj smegenis kažin kokiai statybai."

Girdi — tėvai biją vaikus stovyklon leisti, Lauke gaminant valgį, gal vidurius paleisti. Be to, senoji virtuvė kažkur aušrokių ruošė, Vadovai ten po laužo paslapčiomis ir drožia...

Grūmojo broliai Kaziui, nerimo mūs tėvai, Tačiau ausis suglaudę važiuo paklusniai, Kapojo skiedras ir alum galvinosi netyčia, Kol ažuolyne surėmė Kazimierui seklyčia.

Po Kazio į viršūnę įprašomas Jakaitis. Dvasia ir pagal metrikus — sakė: "Jaunikaitis. Todėl nors ir seniesiems žinia ausis užspengė, Į štabą sugužėjo jaunųjų vyčių gėgė."

Priglušino tą vasarą ne vieną mūs nabagą Vijeikis, juokdarius karalius, ikūręs Tauro Ragą. Su barškalais pradėjo garsiai koncertuoti, Ir ligi šiol negalim iš jo išsivaduoti.

Paronio viešpatijoj dalykai pasileido: Jaunieji tuntą valdė, jaunieji SKILTĮ leido... O Tautinėj Stovykloj, įgavę didžią galia, Dienom — naktim matavo visų vadų morale.

Kai Jaunius vadu buvo — papūsta naujo vėjo: Spaudoj, veikloj, vadijoje cenzūra prasidėjo — Jei nori išskylauti — paruošk darbų žinyną, Jei nori leisti SEKLĄ — pakeisk ją į RAMBYNĄ... Na, galite suprasti, iš kur šis griežtas tonas, — Gyvenant Argentinoj išmokė to Peronas.

Apie Sigitą, ponai, turiu aš nutylėti, Nesgi, kaip nuluptą pažįstat šį pilietį.

Viešai išpeikti boją kažkaip drąsos čia nėra, Be to, su šiom eilutėm jau baigias jo karjera...

Nelengva mūs Miknaičiui valdyti tokį tuntą: Stabistai užsispyrę, budžiai pakėlė buntą, Didžiausios eilės brolių plius vienas jėzuitas, — Suprantama, ko bėga į užmiestį Sigitas!

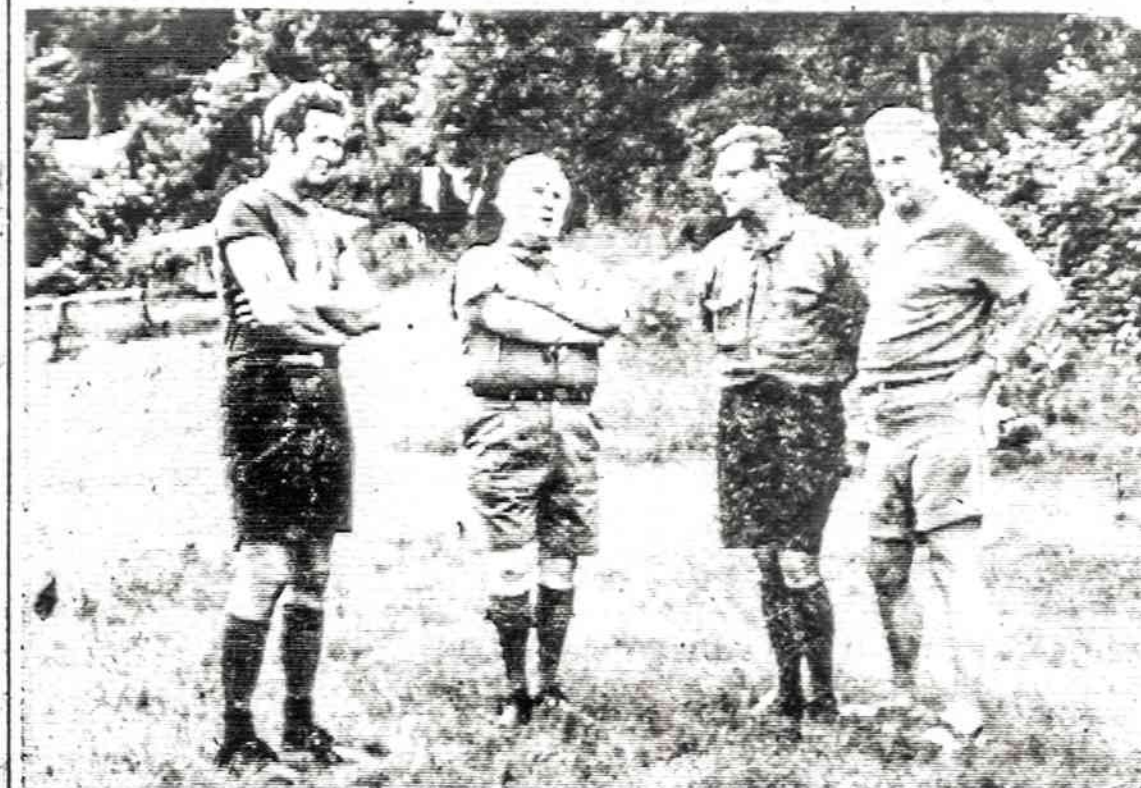
Ir kitus reikėtų tunto paminėti žymūnus, Kur tempė Lituanicą per kalnus ir per liūnus: Salčiūną, kuris vedė Aušros pirmąją sesę, Fotografą — lakūną brolių Algikų Kežį,

Jeronimą Gaižutį už pinigų lupimą, Račiūną, kuris atlaikė visų valdžių spaudimą, Liškūną, kuris laksto po Rako kalnelius, Paužuolį, kur parduoda vartotus medalius,

Fabijoną, Jovarauską, Pileckį, Liubinską, Rupinską...

[daugybė]

Ačiū jums, MIELOS ŽMONOS, už didelę kontrybę: Tikriausiai, jog dėl jūsų kantrybės didžio tūrio Lituanica pasiekė keturių šimtų būrio!

INSTRUKTORIAI SIEMETINEJE "AŽUOLO" VADOVŲ MOKYKLOJE
iš kairės: v. s. c. Senkevičius, v. s. A. Saulaitis (LSS Tarybos Pirmininkas), s. S. Ilgūnas ir sk. kun. Kulbis.

Č. Kiliulio nuotr.

JEIGU NEBŪTŲ SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ, NEBŪTŲ IR NAUJŲJŲ!

Prof. Vaclovo Biržiškos "Senujų Lietuviškų Knygų Istorija" yra veidrodis, kuriame atsispindi pirmųjų lietuviškų knygų kėlas. Kietais viršeliais įristos knygos kainą yra tik \$3.00, minkšt. \$2.50. Knyga Jums bus pasiūsta, jei atsiųsite pinigų šiuo adresu:

NAUJENOS, 1739 S. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608.

DR. KAZYS GRINIUS ATSIMINIMAI IR MINTYS

II tomas, 1962 m. Gražiais viršeliais. Kaina \$5.00.

Išleido Dr. Kazio Griniaus Komitetas. Knyga galima nusipirkti "Naujienose" už \$5.00, užsakant paštu reikia pridėti 25 centus pašto išlaidoms apmokėti. Taip pat galima įsigyti ir pirmąjį "Atsiminimų ir minčių" tomą (neįristą) už \$2.00.

NAUJENOS

1739 So. Halsted Street — Chicago, 60608

KĄ BŪTŲ DARĖ VADAI

be žmonių kantrybės?

Linksmas Lituanicos tunto istorija

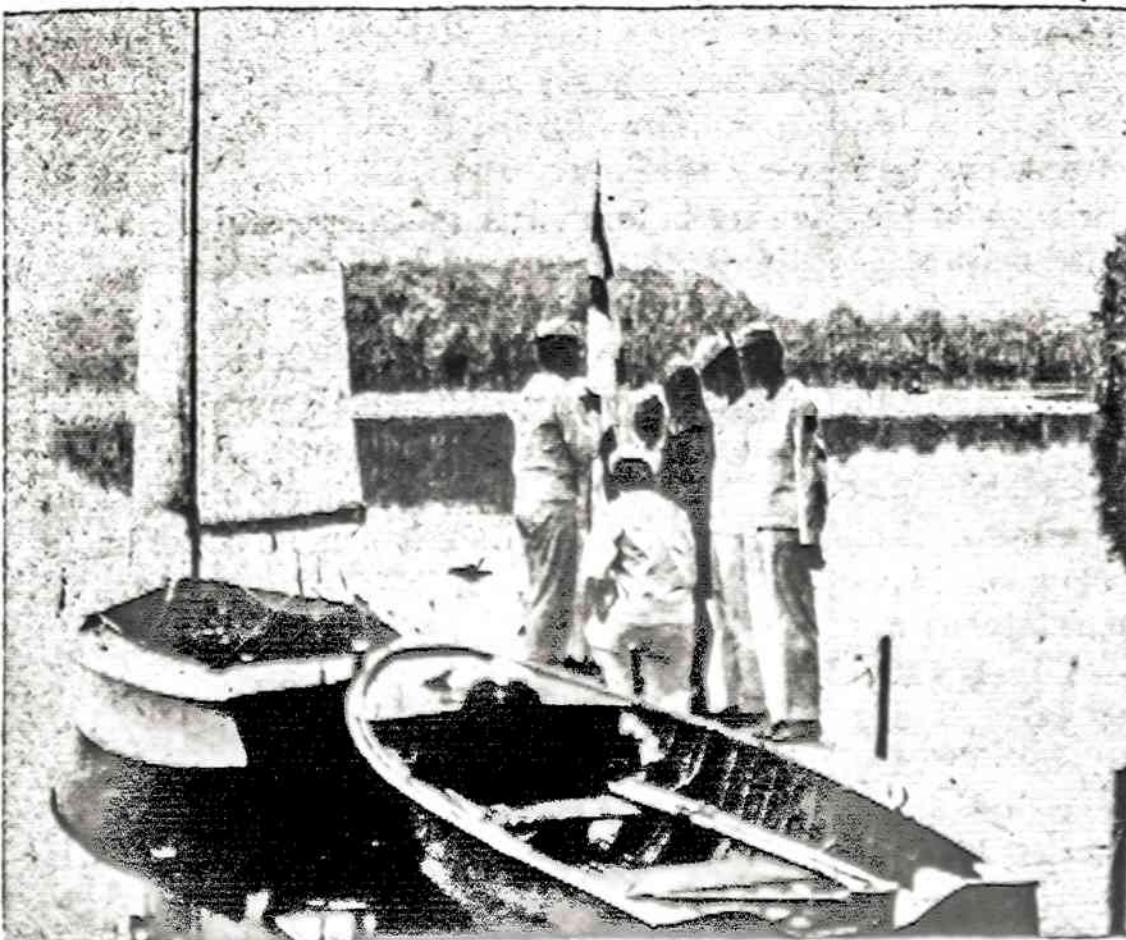
Laisvės kovo s. Juozas Toluša

Pradžioj nebuvo tunto, nebuvo nei Račiūno, nei plaukė į Chicago dar per Atlanto liniją. Maršas išėmė ilgis, plotis, aukštis, O tūto nežinojo, galvojo, kad koks paukštis.

Bet skantai laukt negali — tai jų padavų būdas: Nerimsta jie be triukšmo, nedirba be dainos. Ir, vos sušlės kojas, Grininės sūnus Liūtas, Statuto net neskaitys, tuoj emėsi veiklos.

Suaukęs vaikų būrį pas sesę Lenkauskaitę, Jis Baden Powellio gyvenimą paskaitė. Išdėstė, jog skautybė — nepaprasta idėja, O tie, kad juos kur keltas, tam Griniui patikėjo.

Tuoju veikla pradėta: Petrauskas vedė skiltį, Į ją sudėjo visą didžios karjeros viltį. O pats Grinių Liūtukas, kaip faktiškas steigėjas, Chicago vietininku buvo ir jos garbės nešėjas.

JORINĖS APEIGOS RAKO STOVYKLAVIETĖS EZER:

Jorų skantai duoda įdėlį.

Br. Juodelio nuotr.

Po to įsisiūbavom: skiltis tuoj sekė skiltį, Puikybėn puolė sesės ir ruošėsi atskilti... Bet broliai širdžių skausmą netrukus numarino Ir tuntu Žalgirio save pasivadino.

Čia greit įkurtas štabas — žvalus, net šiurpas ima, Kaip iš gausybės rago visoki pakėlimai, Stabistai posėdžiauja, rėmėjai su kavutėm, O krūtines išraižė visų spalvų virvutėm.

Ilgai nebuvo Grinius: palaužė jojo strėnas Dar neseniai atvykęs vilnietis toks Gurėnas. Šis greitai sugalvojo (gudrus politikierius), Kaip tunto vardo "Žalgirio iš vis atsižadėjus.

"Koks čia Chicagoj Žalgiris?" — Gurėnas abejojo, "Nei čia šaliųjų girių, nei ant arklių mes jojam. Gal koks lakūnų tuntas ar net aeroplanų, Ir salę greitai gausim iš Dariaus veteranų..."

Gurėnui taip išaiškinus, stabistai palingavo, Ir tuntas Lituanicos lėktuvo vardą gavo.

Gurėnui pasitraukus, Rudys tuntininkavo, Kol karštligė į Kaliforniją po metų pasigavo. Po to dalykai tunte gana vienodai dedas, Valdžion kol neateina šypsuolis Pranas Nėdas.

Naujų idėjų Nedui juk niekad nestokoja, Ir net šiandien vilniečiai jam dar nedovanoja... Gi tasyk tunto valdžią teisėtai paveldėjęs, Jis emė įgyvendinti visas savas idėjas.

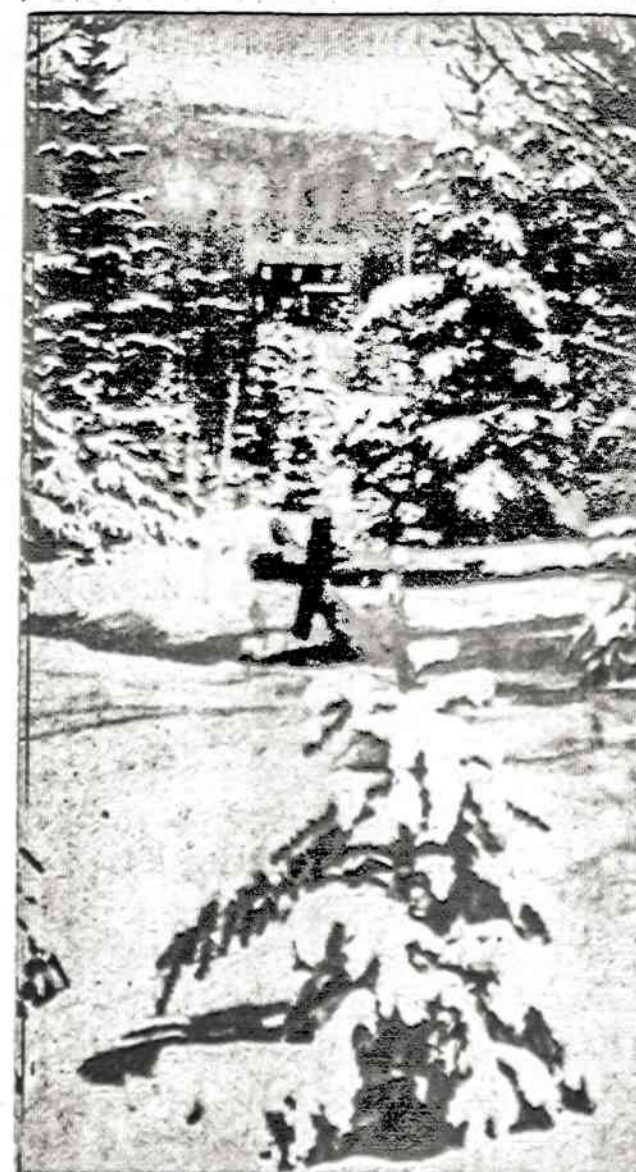
Per radiją dainuota, spausdinti laikraščiai, Tvarkingais periodais arbatos vakarėliai... Seniai tas viskas buvo, dabar jau ir užmiršom, Ar tunto lygis smuko ar kilo jis į viršų.

Anuomet atsivėrė ir kitos perspektyvos: Iš Rako provizorijos paveldėta alyvos! Bet kai alyvai grėžti dar teisių neturėta, Tai Rako ažuolyne stovyklos ruošė pradėta.

Važiuoja ten laimingi dviejų savičių kovai Vilkiukai prieš paukštytes, o tarp savęs vadovai. Ir kur jie pasidėtų be Rako miško vado, Be Aušros fuki-muki, na, ir be "skautų aido".

Toliau vadu Petrauskas, kur pirmą skiltį tramdė, O štai, diplomą gavęs, tunto vadiją lamdė. Po jo buvo tarpvaldis: mus valdė čia trumpai Du broliai suvalkiečiai, abudu Viktorai — Kučiauskas iš Australijos, Lesniauskas iš Pietų, Sukibė Lituanicon, ją tempė už ausų.

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelių darbus. Pirmą, jie padeda Jums pasiekti asmeniškų jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

7 1/2%

PER ANNUM:

\$5,000.00 OR MORE

4 YEAR MATURITY

6 3/4%

\$5,000.00 OR MORE

36 MONTHS MATURITY

6 1/2%

\$2,500.00 OR MORE

1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Išleista 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyt.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$24.00 per year, \$13.00 per six months, \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$6.50 per three months. Canada \$24.04 per year; other countries \$25.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose:	
metams	\$24.00
pusei metų	\$13.00
trims mėnesiams	\$7.50
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitoje JAV vietoje:	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.	

Kilni Amerikos Lietuvių Tarybos širdis

Praeitą šeštadienį ir sekmadienį visa lietuviškoji Chicago vieningai ir nuoširdžiai sutiko drąsų kovotoją Simą Kudirką ir jo šeimą. Daugeliui ašaras išspaudė Kudirkos pasirodymas, visi džiaugėsi proga pamatyti mirties naguose buvusį ir laimingai ištrūkusį mūsų tautietį.

Simas Kudirka važiuojo Chicagą Amerikos Lietuvių Tarybos kviečiamas. Amerikos Lietuvių Taryba sumokėjo Kudirkų šeimos kelionę iš Maskvos į Chicago. Tarybos vadovybė visą laiką dirbo kartu su vyriausybės atstovais ir Valstybės Departamento atsakingais pareigūnais. Kada Kudirkų kelionė jau buvo paruošta, tai Valstybės Departamentas atsiuntė Amerikos Lietuvių Tarybai laišką, prašydamas atsiųsti lėktuvo kelionei reikalingus pinigus. Vėliau pareikalavo dar papildomos sumos važiuojančios šeimos smulkoms išlaidoms.

Amerikos Lietuvių Tarybos vadovybė būtų galėjusi viena, kartu su ja remiančiomis gausiomis draugijomis, suorganizuoti Simo Kudirkos sutikimą. Bet Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas, neturėjęs laiko net pasitarimui sukviešti, nutarė sudaryti visų Chicagoje veikiančių grupių sutikimą. Jis žinojo, kad visa Chicago norėjo pamatyti Simą Kudirką. Jam buvo aišku, kad kiekvienam lietuviui rūpėjo Kudirkos likimas. Jie siejo, kai jis Amerikos pakraščiu laive rusų buvo sumtas, iki sąmonės netekimo sumuštas, surašiotas ir vos gyvas išneštas į "Sovietkiją Litvą". Čikagiečiai žinojo, kad jis buvo spardomas ir mušamas to laivo kajutėje, kad buvo tardomas ir kankinamas Klaipėdoje, ir kad vėliau buvo laikomas Vilniaus kalėjime.

Čikagos lietuviai žinojo, kad Kudirka turėjo drąsos teisėjams pasakyti teisybės žodį. Mandydamas, kad jis vis vien bus pasmerktas mirti, Simas Kudirka sukaupė savo jėgas, surinko atmintyje įstrigusius okupanto padarytus nusikaltimus, keturių valandų kalboje priminė jiems lietuviams padarytas skriaudas, nusikaltimus, pasityčiojimą ir pareikalavo nepriklausomybės Lietuvai. Amerikos lietuviai žinojo apie dešimties metų sunkių darbų kalėjimo balsmę ir okupanto pastangas išardyti jo šeimą. Amerikos lietuviai žinojo, kad Kudirka, būdamas Vladimiro kalėjime, palaikė santykius su rusais, kovojo prieš bolševikus ir ginančiais pagrindines žmogaus teises.

PADEKIM JURGUČIO ŠEIMAI ATVYKTI Į JUNGTINES AMERIKOS VALSTYBES

Emigracijos klausimas už geležinės Uždangos yra laikomas pačiu svarbiausiu ir pavojingiausiu veiksmu prieš okupantą. Nes okupantas gerai žino, kad neteisėtai laiko okupavęs Lietuvą ir kitus kraštus ir tų kraštų pavergtas tautas visokiais neteisėtais būdais, be jokių įstatymų normų skriaudžia ir išnaudoja, o emigrantai visas daromas skriaudas ir kitus pasauliui dar nežinomas okupanto metodus išneša į pasaulio šviesą, ko komunizmas labai bijosi ir prieš emigraciją griebiasi barbariškiausiu priemonių. Kas ruošiasi emigruoti, tam tenka kęsti ir daug kentėti dėl varomės prieš emigruoti norinčius asmenis propagandos ir žeminimo kolektyvo tarpe.

Reikia laukti, kad laikui bėgant Jurgučio šeima nebus prileidžiama prie jokio geresnio darbo, jei gyvena valdiškame bute, nustos gyvenamo ploto ir turės kasdieninių jai daromų nemalonumų. Jei Amerikos lietuvių visuomeninės organizacijos ir jų įtakingi veikėjai neparems ir aktyviai neprisidės prie Jurgučio daromų pastangų jo žmonai ir dukrai atvykti į JAV ir nesims priemonių paveikti Amerikos Valstybės palankius emigracijos reikalui asmenis, kaip tai kongresmanas ir senatorius, tai vieno Jurgučio ir jo žmonos pastangos be aktyvios paramos bus lyg baltai tyruose. Kol aš gavau leidimą atvykti į JAV, truko 10 metų laiko, o per tą laiką būvau padavęs Lietuvos okupacinei valdžiai 5 prašymus su šeimos oficialiais kvietimais ir sumokėjus už kiekvieną paduo-

Didelė lietuvių tautos dalis, likusi be apsaugos ir ir jokios globos, kantriai kentė okupanto primestą prievolę bei skriaudas. Simas Kudirka norėjo pabėgti ir laisvam pasauliui pasakyti apie lietuvių tautai daromas skriaudas. Jis parinko tinkamiausią momentą, laiškučiu informavo amerikiečius ir nuo rusų laivo šoko į amerikiečių pakraščiu sargybos laivą "Vigilante". Jam pavyko pabėgti, bet pakraščiu sargybos aukštos vadovybės nemokėsiškumas ir neapdairumas laisvę pasiekusį ir Amerikos teritoriją įžengusį Kudirką vėl atidavė rusams. Amerikos lietuviai nieko apie tai nežinojo. Kudirka jau buvo sovietų laive, kai Bostone pasigirdo pirmieji lietuvių ir amerikiečių protestai. Amerikos lietuvių organizacijos kreipėsi į savo kongreso atstovus, prašydami užtarimo amerikiečių atiduotam lietuviui jūrininkui.

Amerikos Lietuvių Taryba kreipėsi į Valstybės Departamentą, prezidentą ir kongreso komitetus. Alto vadovybė visą laiką palaikė ryšius su įtakingesniais kongreso atstovais, kad panaudotų kiekvieną pasitaikiusią progą Kudirkai apsaugoti nuo pražūties, o vėliau ieškoti galimybių jam išlaisvinti. Sovietų valdžia tardė ir kankino Kudirką. Rusai būtų galėję jį nužudyti, bet prezidento Niksono intervencija atšaldė sovietų policijos aistras. Kudirkos likimu domėjosi Amerikos ambasada Maskvoje. Amerikos Lietuvių Tarybos vadovybė, darydama spaudimą ir vyriausybę, įtikino prezidentą imtis griežtų priemonių Kudirkai išlaisvinti. Netolimoje ateityje bus paskelbti susirašinėjamai ir pasikalbėjimų memorandumai, surišti su Kudirkos išlupimu iš Sovietų Sąjungos nagų. Tada paaiškės koki tušti yra pagyrūnų žodžiai apie kelionių apmokėjimą.

Amerikos Lietuvių Tarybos atstovai, pasiryžę suorganizuoti vieningą Kudirkos sutikimą, tuščių pagyrų net nepriminė pasigirti mėgstantiems. Altas parodė kilnią širdį, leido visiems pasisakyti. Jis parodė amerikiečiams ir Kudirkai, kad Amerikos lietuviai siekia svarbiausiojo tikslo — laisvės Lietuvai.

Amerikos Lietuvių Tarybos vardu kalba atlikti ir dirbami darbai. Vieningas Simo Kudirkos sutikimas Čikagoje yra tokio darbo pavyzdys.

tą prašymą po 40 rublių mokesčių, tačiau į visus mano prašymus gaudavau neigiamus atsakymus, be jokių paaiškinimų dėl kurių priežasčių neleidžiama išvykti. Tik pasako, kad po metų laiko bus galima paduoti naują prašymą. Į paduotus prašymus atsakydavo tik po 8-10 mėnesių.

Matydamas, kad okupuotos Lietuvos valdžia yra nusistatę prieš emigraciją ir nėra jokių vilčių gauti leidimą emigruoti, prašiau šeimos narius, kad jie kreiptųsi per Amerikos valdžios organus. Padedant vienam Nebraska senatoriui, 1973 metais rugsėjo mėnesį į Vilnių atvyko Amerikos konsulas Maskvoje. Atvyko mano išvykimo reikalu. Praėjus 3 dienoms po konsulo buvimo Vilniuje, gavau iš konsulo telegramą, kurioje prašė pranešti, ar aš gavau užsienio pasą ir vizą vykti į JAV. Su konsulo telegrama kreipiausi Vilniuje į Pasų ir Vizų įstaigą ir ten parodžiau įstaigos tarnautojams konsulo telegramą. Gavau atsakymą "kad paso ir vizos negausiu, o parodytą telegramą tai mums tik paprastas popieriaus gabalas". Tuomet pasiunčiau telegramą Amerikos konsului ir pažymėjau, kad paso ir vizos nesu gavęs, gavau atsakymą, kad negausiu. Telegramą konsului Maskvoje nusišau Vilniuje į centrinį paštą pasiųsti, bet pašte atsisakė priimti. Kreipiausi į pašto viršininką ir iš jo gavau neigiamą atsakymą. Tuomet buvau priverstas pasiųsti apdraustu laišku su įteikimo lapeliu. Mano siunčiamas laiškas konsulatui buvo įteiktas tik po 12 dienų, o spalio mėn. 12 dieną gavau iš Vilniaus Vizų įstaigos pakvietimą, kad atvykčiau gauti užsienio pasą ir vizą.

Atvykus į Vizų skyrių, to skyriaus valdininkas man parodė pasą ir vizą ir pasakė, kad turiu teisę emigruoti į JAV, bet paso man nedavė, o pareikalavo jam dar atnešti iš įvairiausių įstaigų daugybę visokių įstaigų daugybę visokių liudijimų ir pažymėjimų, kurių čia nežymėsiu, nes tiek daug visokių pavadinimų, kad jų nepatėpinsi į vieną laikraščio lapą. Tik noriu pažymėti, kad kol tuos liudijimus surinkau ir išgavau iš įvairių Vilniaus miesto įstaigų, man truko 2 mėn. 27 dienos belankant kasdien reikiamas įstaigas, o dėl vieno liudijimo reikėjo vaikščioti po savaitę laiko ir daugiau. Vien tik mano kraujo analizės darė 19 dienų ir vis reikėjo lankytis kasdieną dieną, kol galų gale išgavau. Kus tik eisi, visur tavęs laukia nemalonumai ir nervų tempymas, nes aiškiai matosi, kad visur tau tyčiomis daroma, kad pritrūktum kantrybės ir atsakytum nuo emigracijos.

dėlios rytą. D-Zugas pasidarė šnekus, lyg su kažkuo kalbėdamas, lyg kažin kam lygiais protarpiais tardamas: "Ich bin Kommunist... Ich bin Kommunist... Ich bin Kommunist..."

Rusų okupuotoje zonoje, Rytų Vokietijoje, tuojau po karo, buvo išmontuoti visai antrojo kelio bėgiai visuose geležinkelio ruožuose. Dabar jau vėl turima dvigubas geležinkelio linijas, nors ir nevisuose ruožuose. Bet tie antrieji bėgiai, matyti, buvo stengiamasi labai socializmai ir rusiškų būdų įmontuoti taip, kad riedantis traukinys priverstas prispažinti ir tarti, kaip rusiškoje imperijoje priimta: "Ich bin ein Kommunist"... O gal taip traukinys tarė prisimins kadaise Berlyne prie gedos sienos, spygliuotą "išpuštos" ir kryžiais atžymėtos, prezidento John Kennedy ištartą sūkį, kuris taip Rytų žanos gyventojams patiko: "Ich bin ein Berliner"... Kas gali besuprasti? ...

Žiūriu per D-Zug langą ir stebiu laukus, pajodusius, tamsius pastatus, kai kur nežymiai prakiurusiais stogais. Naujų namų ir, bendrai paėmus, statybos nesimatoma, neskaityt vieno — kito taisomo pastatėlio. Žiūriu ir galvoju: koks didelis kontrastas, visą tai lyginant su Vakarų Vokietija. Gavėse bei keliuose judėjimas ir tas mažesnis, nežymus. Javai laukuose šiemet gerai užderę, pageltę, nunokę. Javų kertamosios bei kitos ūkio mašinos atrodo bus tyčia išrikuotos palei geležinkelį. Žmonių, tačiau nesimatė prie jų be-

Kudirka išskrido į New Yorką

Simas Kudirka, jo motina Marijona Sulskienė, jo žmona Eugenija ir jų dukrelė pirmadienio popietę iš O'Hare aerodromo išskrido į New Yorką. Kudirkus į aerodromą nuleidė ir čikagiečių vardu atsisveikino Dr. Kazys Bobelis su žmona ir sūnumi, Teodoras Blinstrubas ir kun. Adolfas Stašys.

Prieš išskrisdamas iš Chicago Simas Kudirka buvo užėjęs į Chicago miesto savivaldybės rūmus, kur meras R. Daley paskelbė Kudirką Chicago garbės piliečiu ir įteikė jam didelį miesto medalį, kuriame buvo išgraviruotas jo vardas ir pavardė. Kartu su Kudirkais New Yorką išskrido. Dr. Kęstutis Valiūnas, Vlko pirmininkas ir abu Paegliai.

Praeitą šeštadienį Simas Kudirka su šeima kalbėjo Midway aerodrome suruštoje anghų spaudos konferencijoje ir pasisveikino su šimtais lietuvių.

Šeštadienio vakare buvo surušta lietuvių spaudos konferencija Šarkos restorane. Sekmadienį Kudirka buvo atvykęs į Marquette Parko parapijoje suruostas pamaldas, o vakare dalyvavo Marijos aukštesnės mokyklos salėje suruštame dideliame priėmime. Kudirka sveikino Lietuvos generalinę konsulę Juzę Daužvardienę, Alto pirmininką Dr. Kazys Bobelis, kongreso atstovą Ed. Derwinski, Illinois senatorius Frank Savickas, Balfo pirmininkę Mariją Rudienę, Vlko pirmininką Dr. K. Valiūnas, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Bronius Nainys, Lietuvių Fondo pirmininką Dr. A. Razma, o lietuvių jaunimo vardu sveikino Romas Kasparas, Maldą sukalbėjo vysk. V. Brizgys. Me-

Rašydamas šį straipsnį aš neįsiskaičiuoju užuotautos ar paguodos, kad man taip ilgai reikėjo be pagrindo varstyti įstaigų duris ir nervotis, aš tik noriu tuos asmenis supažindinti su mano paties nuetais kryžių keliais, kad žmonės žinotų, kaip iš tikrųjų ten yra. Ypatingai svarbu tai žinoti tiems asmenims, kurie turi ar turės reikalingą su emigracija.

Dabar matote, kokia sunki emigranto dalis. Tai, mieli lietuviai, būkime jautrūs ir padėkime Jurgučio jaunai šeimai ištrūkti iš to nematomo komunizmo voratinklio, nes viena Jurgučio žmona ir pats Jurgutis yra šiame reikale visiškai bejėgiai. Jonas Kreivėnas

ningą dalį atliko Roma Mastienė, Elena Blandytė ir Algimantas Dikinis. Giedojo Jau-nimo centro choras, vadovaujamas Fausto Strolis.

Šeštadienio vakarą ir sekmadienio rytą Kudirkų šeima turėjo progos pamatyti kelias idomesnės Chicago vietas.

Kudirkai sutikti komitetui vadovavo Dr. Kazys Bobelis, Marija Rudienė, Dr. Antanas Razma ir Bronius Nainys.

NUTEISTI CHICAGOS MIESTO ALDERMANAI

Praeitą pirmadienį buvo nutestas vienas žymiausių Chicago demokratų, 31 wardo aldermanas Thomas E. Keane, mero Daley "dešinioji ranka". Jis gavo 5 metus kalėjimo ir \$27,000 pinigines pabaudas. Nuteisti dar 5 kiti aldermanai iš jų trys demokratai ir du respublikonai.

Kiti stambūs Chicago ir Illinois pareigūnai, nuteisti federalinio teismo yra ilgalakis Chicago klerkas Edward Barrett, nuteistas nuo 3 iki 5 metų kalėjimo už išsisukinėjimą nuo mokesčių ir kyšių ėmimą perkant miestui balsavimo mašinas; 23 wardo aldermanas Frank Kuta nuteistas 6 mėnesiams kalėjimo už kyšius, aldermanas Paul Wigoda, stambiausia figura Chicago miesto administracijoje nuteistas už pašto apgaudinėjimą ir konspiraciją.

Earl Bush, buvęs mero Daley spaudos pareigūnas, nubaustas už pašto piktnaudkojimą. Matthew J. Danaher, Cook apskrities apygardos teismo klerkas, mero Daley globotinis, tebelaukia teismo už išsisukinėjimą nuo mokesčių ir konspiraciją su broliu \$400,000 kyšiu gautam ryšium su miesto zonų nustatinėjimu.

Buvęs 36 wardo aldermanas Joseph Jambrone už mokesčių išsisukinėjimą, mirė apeliacijos netaikdamas.

Joseph Potempa buvęs 32 wardo aldermanas, už pašto piktnaudkojimą, mokesčių išsisukinėjimą ir kyšių išreikalavimą, paleistas iš kalėjimo devykis iš dviliks mėnesių atšėdėjęs.

Gasimir J. Staszczuk, buvęs 13 wardo aldermanas, respublikonas nubaustas 18 mėn. kalėjimo tebelaukia apeliacijos rezultatų. Apkaltintas ekstorsija (kyšių išreikalavimu), pašto piktnaudkojimu ir \$9,000 kyšių gautu su miesto zonavimu.

"NAUJIENOS" BOLSEVIKAMS YRA RAKŠTIS JŲ AKYSE

V. P. GEČIČNAS

Ispūdžiai ir pastabos iš anapus geležinės uždangos

3

Mes turėjome iš anksto, dar Čikagoje, gavę iš Rytų Vokios valdžios, esančios Rytų Berlyne, įvažiavimo ir išvažiavimo vizas; to tačiau neužteko, kaip minėta, nušlapavo pasus ir tuos Berlyno valdžios raštus atėmė, nors už juos iš anksto buvome sumokėję 44 dolerius (22 dolerius asmeniui).

Teko matyti tempamus čemodanus ir milicininkų į stotį lydimus keleivius. Jie tačiau, čemodanai ir keleiviai, už kiek laiko buvo vėl milicininkų grąžinti į vagonus. Matyt, tai buvo Vakarų Vokietijos įtartinai piliečiai, kuriems buvo daroma nuodugnų krata. Visa tai matant, nejauku buvo sėdėti ir laukti kontrolės pabaigos. Tačiau baimės nejautei, pasitikėdami Amerikos pilietyste ir jos vėliavos priedanga. Ne be reikalo savo pirmajame puslapyje įrašyta: "... and in case of need to give said citizen(s) all lawful aid and protection"... Antra vertus, turėjome ne tik pasus ir kitus reikiamus popierius tvarkoje, bet ir tiksliai išpildytas įvažiavimo taisykles. O jos, trumpai aptariant, yra tokios:

1. Draudžiama įvežti ir išvežti Rytų Vokios valiutą.

2. Leidžiama vežtis dovanų iki 500 markių vertės ir išsivežti iki 100 markių.

3. Draudžiama vežtis laikraščiai, kalendoriai, almanachai, pašto ženklai ir pašto ženklų katalogai, vertės neturintios mokėjimo priemonės (Zahlungsmittel) ir smulkūs pinigai (Muenzen). Taipgi literatūra savo turiniu priešinga Rytų Vokios interesams.

4. Ginklai, amunicija ir sprogstamos medžiagos.

5. Žiūronai ir jų dalys.

6. Nuodai ir vaistai.

7. Vaikų žaislai, turintieji karinį charakterį.

8. Vartoti daiktai.

9. Visos fotografavimo priemonės, jei jos priešingos savo turinio socialistiškoms valstybėms bei jų piliečiams.

10. Magnetofonų juostos, patefonų plokštelės ir panašūs daiktai, jei jie neturi kultūrinės vertės ir, aišku, jei jie neprieštarauja komunistinei doktrinai.

Išvažiuojant iš Rytų zonos, negalima išsivežti:

1. Mėsa ir jos gaminiai.

2. Tekstilės bei trikotažo medžiagos ir gaminiai. Vaikų drabužiai, vaikų daiktai (Babyartikel). Vilna.

3. Langų žuolaidas, užuolaidų medžiaga, lovų užtiesalus bei jų medžiagą. Taipgi sintetines medžiagas.

4. Magnetofonų juostas, foto ir kino filmus.

Gerstungen stotis yra padalyta į dvi

dalis: į įvažiavimo ir išvažiavimo. Abi dalys aptvertos aukšta tvora, palei tvorą teko matyti vaikščiojant sargybinių kartu su dideliu vilkų veislės šunimi. Taipgi palei tą pačią tvorą vaikščiojo ir gailėstinios sesers uniformoje senutė, vilkdama su savimi didelį raudoną kryžiumi atžymėtą sanitarijos krepšį. Žodžiu, viskas numatyta: jeigu bėgsi ir šoksi per tvorą, ir jei šuo iškas tau užpakalį, ta gailėstinioji senutė turės tau kuo užkijuoti prakasą užpakalį arba ir geroką lopą uždėti. Jos krepšys juk buvo didelis, turėjo iš ko.

Pagaliau tikrinimo ir priėmimo į "Deutsche Demokratische" respubliką "ceremonijos", užtrukusios ilgoką laiką, pasi- baigė visiems laimingai. Per garsiakalbį pranešė dar kelias informacijas, pasveikino "demokratinės" respublikos vardu ir palinkėjo laimingos kelionės. Traukinys iš lėto ėmė judėti. Visų keleivių nusiminę veidai pralinksėjo. Prasidėjo kalbos ir pastabos.

TOLYN PER RYTŲ VOKIETIJĄ

D-Zugas, vežęs keleivius į Frankfurtą prie Oderio upės, o gal ir dar toliau, gal per Lenkiją ir Pabaltį net į Leningradą, kažkaip ėmė kalbėti nebe D-Zugo lietuviu. Jisai neriedėjo tyliai, švelniai supdamasis, kaip Vakarų Vokietijoje kad darė, bet su triukšmu, trenksmu, o kartais net į šoną pasokdamas, lyg kažką pralenkdamas, kažko pasibaidęs, kaip tas kadaise laisvos Lietuvos ūkininko nusistovėjęs žirgas ne-

sidarbuojančių, nors dienos jau kuris laikas buvo gražios, saulėtos, o javai nunokę. Tai kolchozų laukai.

Mano dėmesį pagavo elektros srovių linijos: vienos jų turėjo geležinius stulpus, kitos gi — medinius. Žinodamas, kad rusai, tuojau karui pasibaigus, vežė ir gabeno iš Vokietijos į Rusiją ne tik meno daiktus, ne tik geležinkelio bėgius, mašinas, ne tik mišką ir pastatytus barakus, ne tik baldus ir visą judomą turtą, bet vertė ir vežėsi visus geležinius telefonų ir elektros linijų stulpus, ėmiau ir paklausiau priešais sėdintį senyvą vokiečių:

— Tur būt labai aukštas elektros srovės įtempimas buvo laiduose, kad rusai nesugebėjo visus geležies stulpus nusi-piauti?

Vokiečiai nieko neatsakė, bet tik nežymiai lingavo galvą ir liūdnai šypsojosi. Bendrai paėmus, vokiečiai, ypač kelionėje mėgsta kalbėtis ir juokauti. Rytų zonoje, tačiau kelieiviai daugumoje mažai kalba. Tylu. Politinėmis temomis kelionėje visiškai nekalba.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite

Dienraštį

NAUJIENAS

TELEF.: PR 8-3229

DR. ANNA BALIUNAS
AKI, AUSI, NOSIES
IR GERKLĖS LIGOS
2358 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Tel. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofis: HEMlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais, 1-7 val.
antradieniais, penktadieniais nuo 1-5, trečiadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais, 8-3 val.
ir seštat, tik susitarus.

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Klinikos
Medicinos direktorius,
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir
kas antrą seštatdienį 8-3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2728.

REZ.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepiu, skambinti ML 3-0001.
Ofiso tel.: HE 4-1818
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais,
ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 3 iki 7 val. popiet.
Tik susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadienį.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį, nuo 1-4 po pietų.
ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofis: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį,
ir penkt., 2-4 ir 6-8 val. vak. Seštatdieniais
2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonai: Gibson 8-6195

Pirmą ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonai: HE 4-2123.
Jei neatsiliepiu, tai telefonai: GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatų - Protezų, Med. Band-
žai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Seštatdieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PROspect 6-5084

3 easy ways to get the Zip Codes of people you write to:

- 1 When you receive a letter, note the Zip in the return address and add it to your address book.
- 2 Call your local Post Office or see their National Zip Directory.
- 3 Local Zips can be found on the Zip Map in the business pages of your phone book.

Published as a public service in cooperation with The Advertising Council.

P. KUGINIS

Buvusieji Lietuvos kariniai teismai ir jų reforma

(Tęsinys)

KARIUOMENĖS TEISMAS

Sio teismo teisiamoji sudėtis, kaip minėjau, buvo tokia: pirmininkaujantis teisėjas — teisninkas ir 4 laikinieji teisėjai — teisninkai. Laikinieji teisėjai, bendrai imant, nenusimanė apie karo baudžiamuosius ir kitus teisinius nuostatus. Nežiūrint į tai, jie visgi turėjo remtis tokiais nuostatais, spręsti kaltinamojo likimą, kuriam kartais būdavo paskiriama aukščiausia — mirties bausmė. Laikinieji teisėjai patys dažnai negalėjo susigaudyti teismuose nuostatuose, todėl jų žvilgsnis kryptavo į pirmininkaujantį, kuris, manau, po teismo posėdžio pasitarimo kambaryje juos teisiniai informuodavo.

Bet laikinieji teisėjai kartais galėjo ne pilnai arba klaidingai suprasti pirmininkaujantį, o tai paaiškinimą. Gal neapsiriksų sakymas, kad tie laikinieji teisėjai dažnai būdavo nesevaranškių sprendžiant teisiamojai likimą, nes jie buvo ne teisninkai, bet, nežiūrint į tai,

jie privalejo dirbti teisininko darbą. Jie tą darbą dirbo, bet, manau atspėdami pirmininkaujantį nusistatymą.

Tokie ne savo vietoje darbininkai (laikinieji teisėjai) laikinings atėities kariniuose teismuose nebūtų turėję būti. Juk gydytojo darbą geriausiai supranta gydytojas, mokytojo — mokytojas ir teisininko — teisininkas. Tų specialybių neišsimokę negali jose darbą gerai — teisingai dirbti. Todėl toksai Kariuomenės Teismas, koksai jis buvo, ateityje nebūtų turėję būti, bet turi būti įvestas naujas Kariuomenės Teismas visai kariuomenei. Jame turėtų būti, manau, 8 karininkai — teisninkai, iš kurių vienas teismo pirmininkas, 4 teisėjai, 1 teismo sekretorius ir 2 jo padėjėjai.

Bylų teismingumas turėtų būti toksai, kaip buvo. Teisiamoji sudėtis turėtų būti iš 3 asmenų, iš kurių vienas pirmininkaujantis ir 2 teisėjai. Pirmininkaujantis galėtų būti, kaip ir seniau buvo, teismo pirmininkas arba kuris teisėjas.

Dėl šio teismo sprendimų turėtų būti teisė apeliuoti Kariuomenės Apeliaciniam Teismui kasacinę teisę ir Vyriausiąjį Tribunalą. Vyriausiojo Tribunolo posėdyje, ten žiūrint kasacinę tvarka Kariuomenės Teismo bylą, turėtų dalyvauti to teismo teisėjas, kuris nesprendė tos bylos.

To teismo prokuratūra turėtų būti ateityje tokia pat, kaip buvo, tik visi karininkai turėtų būti teisninkai.

KARIUOMENĖS APELIACINIS TEISMAS

Visame karinių teismų veikimo laikotarpyje nebuvo apeliacinės instancijos dėl tų teismų išspęstų bylų. Tai buvo didžiausia skriauda teistiems kariams ir kitiems žmonėms (civiliniams). Civiliniuose teismuose, kaip minėjau, apeliacinė instancija buvo; toje instancijoje daug kam bausmės buvo sušvelnintos, arba net teisiamieji kartais būdavo išteisinti.

Ateityje turėtų būti įvestas Kariuomenės Apeliacinis Teismas visai kariuomenei. Jis turėtų spręsti apeliuotus Karo Apygardos, Kariuomenės ir Karo Lauko teismų bylas. Kariuomenės Apeliaciniam Teisme turėtų būti 7 karininkai — teisninkai, iš kurių 1 teismo pirmininkas, 4 teisėjai, teismo sekretorius ir 1 jo padėjėjas.

Teisiamajį sąstatą turėtų sudaryti pirmininkaujantis ir 2 teisėjai; pirmininkauti gali teismo pirmininkas, arba kuris teisėjas. Sio teismo prokuratūroje turėtų būti 4 karininkai — teisninkai, iš kurių 1 prokuroras, 1 jo padėjėjas, 1 teismo sekretorius ir 1 jo padėjėjas.

KARO LAUKO TEISMAS

Sis teismas Lietuvoje gal daugumos buvo smerkiamas ir dar dabar apie jį blogai atsiliepiama. Kai kurie žmonės sakydavo, kad tų teismų nuteistas žmogus būdavo išvaromas iš šio

pasaulio arba pasenęs grįždavo iš kalinimo. Jau minėjau, kad dėl tam teismui atiduotų kaltinamųjų nebuvo padaromas tardymas, jame nebuvo gynybos, nebuvo teisės paduoti apeliacijos ir kasacijos skundus. Kaip gi teisiamasis galėjo tame teisme gintis ir net nekaltus žmogus, ten atiduotas teisčiai? Tas teismas buvo labai pavojingas bendrai ir net savo aukščiausiomis bausmėmis. Todėl jis nebūturi būti ateityje teismų sąrašė.

Ateityje, kai ateis laikas, tokios bylos, kurios buvo teismingos Karo Lauko Teismui, turėtų būti skubiai — be eilės sprendžiamos bendra tvarka Kariuomenės Teisme, o vėliau, jei gynėjas rastų pagrindą — apeliacine tvarka sprendžiamos Kariuomenės Apeliaciniam Teisme ir Vyriausiam Tribunalui kasacinę tvarka (irgi be eilės — skubiai).

Jei visgi būtų nusistatyta ir ateityje įvesti Karo Lauko Teismą, tai tas teismas turėtų būti sudaromas iš trijų karininkų — teisninkų; to teismo sekretorius irgi turi būti karininkas — teisninkas. Šiame teisme turėtų būti gynyba (advokatas arba karininkas aktyvios tarnybos ar atsargos karininkas). Šiam teismui turėtų būti teismingos tokios pat bylos, kaip seniau buvo. Turėtų būti apeliacinę teisę ir Kariuomenės Apeliacinį Teismą ir kasacinę teisę ir Vyriausiąjį Tribunalą.

Vyriausiojo Tribunolo posėdyje, ten žiūrint kasacinę tvarka Karo Lauko Teismo sprendimą, turėtų dalyvauti vienas Kariuomenės Teismo teisėjas. Tą teismą turėtų sudaryti ir jo sprendimą patvirtinti arba nepatvirtinti krašto apsaugos ministeris. Sprendimo nepatvirtinus, byla turi būti perduoda maspręsti Kariuomenės Teismui.

VYRIAUSIOJO TRIBUNOLO KARO TEISĖJAS

Sis postas buvo įvestas 1933 m. Teisėjas, be kitų funkcijų, dalyvavo Vyriausiojo Tribunolo posėdyje, ten žiūrint kasacinę tvarka karinių teismų bylas. Ateityje tokiam posėdyje turėtų dalyvauti šio straipsnio keliose vietose nurodyti karininkai.

A. A. STASYS ŠILINGAS
Gyv. 7222 So. Whipple St.

Mirė 1974 m. lapkričio mėn. 19 dieną, 1:00 val. ryto, sulaukęs 62 metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Mariampolės mieste. Amerikoje išgyveno 25 metus. Paliko nuliūdę žmona Irena (Bakūnaitė), dukte Violeta Taus, žentas Raymond, švogeris Vytautas su šeima, uošvėnė Ida Bakūnienė, sesuo Irena Lenkioje ir kiti giminės, draugai bei pažįstami. Trečiadienį, 5 val. vak. kūnas buvo pašarvotas Lack-Lackawicz koplyčioje, 2424 W. 69 Street. Penktadienį, lapkričio 22 dieną 9:00 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Šv. P. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas Šv. Kazimiero Lietuvių kapinėse. Visi a. a. Stasio Šilingo giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą. Nuliūdę lieka: žmona, dukte, sesuo, giminės. Laidotuvių Direktorai Steponas C. Lack ir Sūnūs. Tel. RE 7-1213.

A. A. FRANK MEISTINIK
Gyv. 4029 So. Maplewood Ave.

Mirė 1974 m. lapkričio mėn. 17 dieną, 1:30 val. popiet, sulaukęs senatvės. Gimęs Lietuvoje. Amerikoje išgyveno apie 60 metų. Paliko nuliūdę: anūkas Francis Platkus, švogerka Rose Platkus, giminaitė Mary Urmack ir kiti giminės, draugai bei pažįstami. Vėlonius buvo mirusios Onos vyrras, mirusios dukters Irenės Platkus tėvas ir mirusio žento Richard uošvis. Kūnas pašarvotas P. Bieliūno koplyčioje, 4348 So. California Avenue. Ketvirtadienį, lapkričio 21 dieną 9:00 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas Šv. Kazimiero Lietuvių kapinėse. Visi a. a. Frank Meistnik giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą. Nuliūdę lieka: anūkas ir kiti giminės. Laidotuvių Direktorius Petras Bieliūnas. Tel. LA 3-3572.

SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Tu paruoši stalą mano akivaizdoje, mano prispaudėjams stebinti. Tu patepi aliejumi mano galvą. Mano taurė sklinda". — Psalmė 23:5.

Religinį stalą yra daug ir ant jų dedami įvairūs, skirtingi ir vienas kitam priešingi pamokslai. Didžiojoje ant tų stalų padėtasis maistas yra sugadintas jo prirengėjų neįsmanymu. Kai kuris yra surūgęs ar supelėjęs, nes yra užsikimšęs nuo tamsiųjų viduramžių. Ant religinių stalų kartais dedami patys "velnių pamokslai". (Gr. 1 Tim. 4:1). Todėl apstuldas Povilas duoda štai kokią patarimą: "Jūs negalite dalyvauti prie Viešpaties stalo ir prie piktųjų dvasių stalo". (1 Kor. 10:21). Mes juk turime Viešpaties stalą ant kurio yra padėtas sveikas, tinkantis ir gaivinantis maistas, dieviškos tiesos, ypatingai prirengtos tikėjimo namikiams. Prie to stalo gali ateiti visi, kurie alksta ir trokšta teisybės ir tokie bus pasotinti.

Mažą knygutę, pavadintą JĖZUS PASAULIO IŠGANYTOJAS, gausite nemokamai, jei parašysite tokiu adresu:
F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629.

SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS
TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GRovehill 6-2345-6
1416 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWnhall 3-2108-5
TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŽYBOS VIETA
REpublic 7-3600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS GAIDAS - DAIMID
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ISTAICA
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijų

AMBULANCE
PATARNAVI
MAS DIENA
IR AKTIL.
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RUDIKAS
3354 So. HASTED STREET Phone: YArds 7-1911

SIMO KUDIRKOS SUTIKIMAS

8. m. lapkričio 16 d. Chicagoje Midway aerodrome, įvyko i Chicago atvykusio Simo Kudirkos ir jo šeimos sutikimas.

11 val. ryto Midway aerodrome jau buvo didokas skaičius lietuvių. Kristijono Donelaičio mokyklos 7 ir 8 klases, tautiniai rūbais apdėgti, lietuvių ir anglų kalba sveikino Kudirką plakatais nešini mokiniai.

Tarp mokinių sukincijosi ir tos mokyklos direkt. ir vedjas Julius Sirka. Matėsi ir Tėvų Komiteto nariai. Truputį vėliau vėl tautiniais rūbais apdėgti pasirodė ir kitų moky-

klų: Cicero, Lemonto, Chicago aukštesniosios mokyklos su vedėju Masilhoniu ir, tur būt, dar kitų lituanistinių mokyklų mokiniai ir skautai.

Apie 12 val. pradėjo masinis ir autobusais jau masiniai lietuviai rinktis. Policija ir aerodromo tarnyba sakė, kad galėjo būti apie 6000 asmenų.

Truputį po 1 val. aerodrome nusileido malūnsparnis. Atvažiavo Simo Kudirkos šeima. Pasirodžius Kudirkai, publika pradėjo džiaugsmingai šaukti "Valio, Valio Simai".

Spaudai ir televizijai paskirtoje patalpoje jo laukė kelios dešimtys lietuvių spaudos atstovų ir keliolika amerikiečių spaudos reporterių. Be to, dalyvavo ir visų Chicago televizijos kanalų atstovai su kameromis, aišku, įskaitant ir 26 kanalą, kurį atstovavo Tolių Slutas.

Spaudos žmonės skirtoje patalpoje matėsi tarp kitų ir vysk. Brizgys, Lietuvos gen. konsulė Juzė Daužvardienė, Vliko pirminkas Valiūnas ir latvių atstovas Vinksnis ir Robertas Breeze.

Miniai sveikinant, kelių po-

licinikų lydimas atėjo ir Simas Kudirka. Prasidėjo foto aparatų traskėjimas ir filmavimas.

Alto pirminkas Bobelis pristatė Simą Kudirką ir pasiūlydė, kad jis visų lietuvių džiaugsmui yra laisvas ir sumumis. Dar kalbėjo kongr. Hanrahan, tarp kitko pasakė, kad Simo Kudirkos laisvė simbolizuoja viso pasaulio laisvę. Dar sveikino Bronius Nainys ir Marija Rudienė. Čia pat buvo pranešta, kad Chicago miesto meras Richard Daley, nuo ateinančio pirmadienio Simą Kudirką suteikia Chicago miesto garbės piliečio teises. Nuosirdžiai sveikino ir Apskrities Tarybos pirminkas George Dunne.

Buvo prie mikrofono pakvies tas Simas Kudirka. Smulkaus kūno sudėjimo, be kaklaraiščio, atseitais marškiniais, atrodė gerokai jaunesnis, padėjo visiems lietuviams ir amerikiečiams už dėtas didelės pastangas atgauti jam laisvę. Ypač širdingai dėkojo kongresmanui Hanrahanui. Jo kalbą į anglų kalbą vertė Marija Rudienė.

Amerikiečių spaudos atstovai paklausė, kokius jis ateiviai turi planus, kaip jaudintis Amerikoje ir kt. Simas Kudirka atsakė, kad pirmiausia jis noris išmokti anglų kalbos, pradėti savistoviai gyventi, o tik paskui galvoti apie planus.

Be to, dar kartą dėkojo visiems už išlaisvinimą iš tamsių bių pragaro ir rusiškosios vergijos. Jis net nesitiki, kad jam pasiseks pasiekti laisvą kraštą. Ištaukti iš spygliuotomis vielomis aptvertos Lietuvos ir visos Rusijos imperijos.

Po spaudos konferencijos atsirasdus jo motinai, žmonai ir dukrelei, publika reikė džiaugsmą ir šaukė "Valio, Valio". Išėinant kongresmanui Hanrahanui, publika, o ypač mūsų jaunimėlis daug daug kartų garsiai kartojo "Thank You, mister Hanrahan".

Kudirkos šeima buvo įvesta į atskirą patalpą. Čia kiekvienas dalyvis turėjo progos Simą Kudirką ir jo šeimą pasveikinti. Matėsi kiti sveikindami ir vokus davė.

Dalyvių tarpe matėsi daug senimo, bet nesuklydus teigdamas, kad didesnę dalį publikos sudarė jaunimas ir net aukštesniųjų mokyklų studentai.

Džiugu, kad lietuviai pasi-peša, pasibara, bet bendrai Lietuvos ar lietuvių reikalui randą bendrą kalbą ir galimybę pamiršti nesuapratimus ir vesti neatlaidžią kovą už atgavimą rusų okupuotai Lietuvai laisvės ir nepriklausomybės.

Stasys Juškenas

Šileikio darbų paroda

Šileikis kaip Kūrėjo padėjėjas

Tikiu, kad ši definicija praeitį sekmadienį Balzeko Lietuvių Kultūros muziejuje pamačius dail. Miko Šileikio tapybos darbų parodą, nebus "bliuznizimas". Besidžiaugiant šio populiarus ir pamiltas dailininko išskabintais 25 dailės darbais kilo mintis, kad dailininkai (ko nepasakyčiau apie "abstraktus") yra Kūrėjo Kūrėjo taktininkai, ir tokių taktininkų aiškiausias eksponentas yra mūsų Mikas.

Jo darbai pavaizduoja buitį visokiuose niuansuose, kaip tai "Ramus rytas", "Motėris su knyga", "Parke", "Sėkmadienis", "Kopose", "Baltos gėlės", "Kopų upelis", "Žiema", "Atspindžiai". Mikas Šileikis "nemeluoja", kaip tati ispratino modernistai savo abstraktais. Jis savo temas kokios jos yra reiskia perkošdamas per dailininko filtrus, kitaip sakant pagražina gamtos prigimtį arba aiškiau sakant — padeda Dievui puošti Jo kūrinius. Matai Miko Šileikio tapytą vaizdą, visuomet atpažįsti, gal būt,

dažnai matytą originale, bet tas pats vaizdas Miko pagražintas, priduoant jam "sielą". Mikas Šileikis savo kūriniams lyg pirštu rodo, kiek žavėtina gražiūniams mes žiūrovai pražiūrimė arba nežiūrimė besigėrėdami originalėmis gamtos scenomis. Tai ir yra tikrasis menininko dailininko pašaukimas — pagražinti gamtą, tikrovę, buitį.

Sėkmadienį popiet gražūs meno mėgėjų ir menininkų būrelis dalyvavo Miko Šileikio dailės darbų parodos atidaryme su šampanu ir gardumynais. Paroda tęsis iki šio mėnesio 29 dienos.

Jpr.

Narkotikų aukos

Laukiama greit išleisiant knygą vadovą koroneriams ir medicinos egzaminuotojams apie narkotikus ir narkotikais nusinuodijimus. Cook apskritis (Chicago) koroneris Dr. Toman savo vyr. toxicologą Dr. George Christopulos išsiuntė į trijų dienų konferenciją, įvykusią Kalifornijos universitete, pasitarti dėl daugelį metų nusinuodijimų narkotikais. Vien per pirmuosius 9 šių metų mėnesius vien Cook apskrityje nuo narkotikų vartojimo mirė 349 žmonės. Iki šiol rekordas tebebuvo iš 1971 metų, kuriais Cook apskrityje dėl narkotikų kaltės mirė 310 žmonės.

TRUMPAI

— Kasperas Radvila iš Marquette Parko apylinkės parašė laišką studentų organizacijai Student Struggle for Soviet Jewry, 200 W. 72 St., New York, N. Y. 10023, atkreipdamas dėmesį į pavergtas Pabaltijo tautas bei ten gyvenančius žmones. Atsakyme tarp kita ko taip rašoma: "Mūsų organizacija žino tų žmonių problemas taip pat esančias organizacijas, norinčias jiems padėti. Tačiau mes ribojamės sulig organizacijos pavadinimu — rūpintis Sovietijos žydais, nors pripažįstame, kad ne tik jie vieni turi problemas".

— Y. S. Abdullah, Box T, Dover, Pa., atsiantė vienos organizacijos nariui tokį laišką: "Nors mano tėvas atvyko į JAV iš Lietuvos, bet aš neturėjau galimybės pažinti jos istoriją ir kultūrą. Aš norėčiau paremti jūsų organizaciją, išgyti knygų ir t. t. Ypatinai aš interesuojuosi apie Lietuvos totorius, kurie apsigyveno Lietuvoje kaip kariai karaliui Vytautui prašant. Kitokios žinios arba informacija apie Lietuvos istoriją, idealus bei kultūrą būtų man labai įdomi". Tas laiškas perduotas Amerikos Lietuvių Tarybai.

— Akt. Vytautas Valiukas skaitys ištrauką iš Julius Kavpo knygos "Daktaras Kripštukas Pragarė" Pelkių Žiburėlio literatūrinėje valandėlėje per Margučio radiją šį ketvirtadienį, lapkričio 21 d. 5—6 val. vak. Valandėlė skiriama rašytojo mirties dešimtmėčiui prisiminti.

— Dail. Audrės Skuodas akriklos, skulptūros ir piešinių paroda buvo Evanstono Meno centre. Dail. Miko Šileikio darbų parodą Balzeko Lietuvių kultūros muziejų, 4012 Archer Ave., galima lankyti šio kiadieniai 1—4:30 val., o savaitgaliais nuo 10 val. ryto. Atidaryme gausiai dalyvavo kolegų menininkai, meno mėgėjai ir mecenatai. Paroda tęsis iki lapkričio 29 d. Dail. Edv. Valaičio darbų paroda bus iki lapkričio pabaigos St. Lukes ligoninės galerijoje, 1753 W. Congress Parkway.

— Aldona Čepulis ir Vincas B. Kutka įstojo į Lietuvių Prekybos Rūmų organizaciją.

— Danutė Sudžiuvienė gavo Amerikos pilietybę, bet ne Sudžiūtė kaip buvo paskelbta.

— III Teatro Festivaliui, kurį kas treči metai ruošia JAV Lie-

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

DIE MAKERS

EXPERIENCED

For small Progressive Dies and Auto-mated equipment. Top pay. 10 years experience required. Paid vacations, holidays, hospitalization and pension plan.

CERZEL TOOL & ENGINEERING CO., INC.
2740 So. 21st Ave.
BROADVIEW, ILL.
344-2891

STEADY FULL TIME

EMPLOYMENT

EXPERIENCED

MAINTENANCE MACHINIST

ALSO LAB TECHNICIAN TRAINEE. Many benefits — hospitalization, holidays, vacation, paid pension plan, etc.

Apply in person:

WILSON STEEL & WIRE COMPANY
4840 SOUTH WESTERN AVE.

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkų Reikia

COCKTAIL WAITRESS

No Experience Needed.

Full or part time

RIVER GROVE BOWL

& PENNY LANE SALOON

Call FRANK OR STEVE

453-6665

9465 W. GRAND AVE. RIV. GR.

MISCELLANEOUS

Įvairūs Dalykai

PARDAVINEJŲ ASTROLOGIJOS IR OKULTIZMO KNYGAS

ir duodu patarimus kasdien nuo 3:30 po pietų iki 7:00 val. vakaro, o šeštadieniais nuo 11:00 val. ryto iki 7:00 val. vak.

Panelė ELINORA JAKSTO.

2517 WEST 71 ST., CHICAGO, ILL.
TEL. 471-1262.

BUSINESS CHANCES

Biznio Progos

ANTIQUE SHOP

Furniture, china, glassware, much miscellaneous.

Owner must sell, leaving area.

256-1793

969-3214 (evenings & weekends)

tuvių Bendruomenė, praveisti šiais metais nėra specialaus komiteto. Visus paruošiamuosius darbus sutiko atlikti LB Kultūros Tarybos vykdomojo skyriaus nariai. Repertuarui vadovauja pirm. Anatolijus Kairys.

— Marijos Aukšt. mokyklos Tėvų Klubas mokyklos salėje ruošia Las Vegas Night temomis bei nuotaikomis vakarą lapkričio 23 d. 7:30 val.

— Dail. Boleslovas Jonaitis mirė lapkričio 16 d. Chicagoje. Liko liūdeti žmona Olga, gyv. Bridgeporto apylinkėje.

— Vytautas Maciūnas, JAV, ir Almis Kuolas, Kanados Lietuvos Jaunimo S-gos pirminkai, ragina visą jaunimą dalyvauti šiaurės Amerikos Lietuvių jaunimo suvažiavime gruodžio 28—31 d. Rochester, N. Y. Svarbiausias suvažiavimo tikslas — ruošti 3-jam Jaunimo kongresui 1975 m. Pietų Amerikoje. Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų S-gos suvažiavimas bus lapkričio 28—30 d. Toronto Royal York viešbutyje. Informacija teikia A. Šileika, 22 Langside Ave., Weston, Ont., Canada.

◆ Padėkos Dienai artėjant ir prisimenant savo geradėjus, gimines, draugus ir pažįstamus, arti ar toli gyvenančius, pasiūkime jiems prasmingiausią ir tinkamiausią dovaną — Naujienas. Lai jusų užsakytos Naujienos aplanko jus brangiausius asmenis, lai giminytės ir draugystės ryšiai neišblėsta, bet bujoja, lai lietuviška spauda būna nuolatiniu ryšinininku. Užsakyti galima laišku prisunčiant adresą ir čekį arba skambinant telefonu 421-6100, nurodyti adresą ir prašyti atsiųsti sąskaitą.

— R. Viliaus poezijos knyga "Vakarų vėjai" dar galima gauti Naujienose, 114 psl. gražiausios poezijos, tik \$5.00. Knyga bus pasiųsta paštu, atsiuntus pinigų pašto perlaftą arba čekiū.

(Pr.)

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIŠIAMS MĖNESINIAMS IŠSISIMOKĖJIMAMS

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS — PARDAVIMAS — VALDYMAS —

NOTARIATAS — VERTIMAI.

VISŲ RŪŠŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233